

67. évf., 2013. X. 3., ára 50 dinár

28

Jó Pajtás

Október 4.

Az állatok világnapja

Fotó: a Kula 2013 kiállítás anyagából

A JÓ PAJTÁS 43. NYELVMŰVELŐ VERSENYE

A Jó Pajtás szerkesztősége – harmadízben is – meghirdeti a

Szűcs Imre versmondó versenyt

A versennyel a szervezők – a magyar nyelv napjához is kötvé – meg kívánnak emlékezni a huszonkét éve elhunyt neves gyermekköltőről, a Jó Pajtás irodalmi szerkesztőjéről, s egyben szeretnék folytatni a gyermeklapunk által eddig negyvenkétszer megszervezett hagyományos nyelvművelő versenyt.

A Szűcs Imre versmondó verseny kiindulópontját a Forum Könyvkiadó kiadásában a napokban megjelenő, vajdasági magyar költők gyermekverseiből összeállított **Ezüsttulipán** című kötet képezi, ezzel is visszatérve ahhoz a régen elfelejtett gyakorlathoz, hogy minden nyelvművelő versenyünk egy-egy frissen kiadott könyvhöz kötődik, azaz ajánlott ebből a könyvből verset választani (de nem jelent hátrányt a versenyben, ha más vajdasági magyar gyermekverssel lép föl a versenyző).

A versenyben részt vehet minden vajdasági elemista, akik korosztályuk függvényében négy kategóriában versenyeznek:

1. korcsoport: 1. és 2. osztályosok
2. csoport: 3. és 4. osztályosok
3. csoport: 5. és 6. osztályosok
4. csoport: 7. és 8. osztályosok

A verseny (a nagyobb iskolákra gondolva) osztálybajnokságokkal kezdődik, ahonnan a magyartanárból (ill. tanítóból) és két tanulóból álló zsűri által kiválasztott 2-3 tanuló jut tovább. Az iskolabajnokságon az osztálybajnokok vesznek részt (a bírálóbizottságot tanítók és magyartanárok képezik), innen a korcsoportonkénti 1-1 győztes (iskolánként 3 tanuló) megy a körzeti bajnokságra (kis létszámú iskolák esetében az osztály-, illetve iskolabajnokság összevonható, egyszerűsíthető a rendszer). Az iskolabajnokságokról a Törzsudvarnokon (a térképen Banatski dvor néven keresendő) megtartandó döntőre továbbjutó (korcsoportonkénti) 1-1 tanuló nevét kérjük a legrövidebb időn belül a szerkesztőségbe eljuttatni (e-mail).

A szerémségi körzetből (itt nincs magyar nyelvű általános iskolai oktatás, csak póttanítás itt-ott, elvétve) néhány tanulót közvetlenül hívunk meg a döntőre, oktatójuk ajánlása alapján.

A verseny döntőjét, valamint a **Ezüsttulipán** című verseskötet bemutatóját Torontáltordán tartjuk meg a tavaly már beharangozott napokon: 2013. november 9-én. A győztesek és főkészítő tanáraik értékes könyvjutalomban részesülnek, de a döntő minden résztvevője ajándék-könyvet és emléklapot (oklevelet) kap.

A versenynaptár a következő

1. Benevezés/jelentkezés májtól kezdve folyamatosan
 2. Osztálybajnokságok 2013. október 21-éig
 3. Iskolabajnokságok 2013. október 28-áig
 4. Döntő – záróünnepség 2013. november 9.
- A második és harmadik pontot ajánlasként kell értelmezni.
További információk hamarosan!

Levellezési cím

Jó Pajtás szerkesztősége, 21000 NOVI SAD, Vojvode Mišića 1.
Telefon (nincs fax!): 021/ 475-4008;
e-mail: szerk@jopajtas.info
Versenyre való BEJELENTKEZÉS CSAK ITT!

Könyvrendelési lehetőség

Az **Ezüsttulipán** című kötet
400.- dináros áron (+postaköltség)
megrendelhető a kiadónál:
Forum Könyvkiadó Intézet,
21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1./III.
Tel: 060/7300207;
e-mail: csaba@forumliber.rs
CSAK KÖNYVRENDELÉS!

Kezdeményezőbizottság

Pál Károly, a bácsfeketehegyi *Feketics ME* elnöke,
mint ötletgazda

Ókrész Rozália, a *Magyar Szó Lapkiadó Kft.* igazgatója

Virág Gábor, a *Forum Könyvkiadó Intézet* igazgatója

Bordás Győző, az **Ezüsttulipán** című kötet szerkesztője

Molnár Jaszmina, a törzsudvarnoki *Szűcs Imre Udvarnoki*

Magyar Oktatást és Művelődést Fejlesztő Társulás elnöke

Dobai János, *Torontáltorda helyi közösség* polgármestere

Lázár Jenő, *Bégaszentgyörgy község* alpolgármestere

Hajvert Ákos, a *Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének*

elnöke

Varjú Márta, a *Magyar Szó* főszerkesztője és

Lennert Géza, a *Jó Pajtás és Mézeskalács gyermeklapok* felelős

szerkesztője

Felhívás a bátaszéki matematikaversenyre

Az Újvidéki Módszertani Központ a 2013/2014-es tanévben is megszervezi a bátaszéki nemzetközi matematikaversenyt.

Kérem azokat az iskolákat, akik szeretnék részt venni a versenyen, hogy részvételüket jelezzék a silvijatapiska@gmail.com e-mail címen.

A benevezési díj 300 dinár.

Jelentkezési határidő: 2013. október 15.

I. forduló – iskolabajnokság, határidő a tesztek beküldésére 2013. november 30.

II. forduló – Vajdasági döntő (Petőfi Sándor Á. I., Újvidék) 2014. januárja.

Nemzetközi döntő:

Bátaszék, Magyarország, 2014. márciusa.

A területi fordulóra minden évfolyamról a hat legeredményesebb tanuló kap meghívást.

A területi fordulóról a felső évfolyamok legjobbjai jutnak tovább a márciusi bátaszéki döntőre.

A verseny országos koordinátora:

Tapiska Szilvia

A bátaszéki matematikaverseny vajdasági főszervezője: Tapiska Szilvia és a tavaly helyezést elért zombori Galac Zsófia

Nem vagyunk már kis alsósok

Ötödikesnek lenni nagyon sok szempontból jó. Talán az tetszik benne, hogy végre ötödikes lettél. A nagyok közé tartozol! Főlsős vagy! Végre sok tanár tanít. Számos érdekes tantárgyat tanulhatsz. Vándorolhatsz egyik szaktanteremből a másikba. A szünetekben ott láthatod a szimpátiádat...

Biztos, már írtál is fogalmazást arról, milyen jó ötödikesnek lenni. Én is olvastam egy verset ezzel a témával kapcsolatban, mégpedig a veresegyházi Kazal Soma verse tetszett meg:

Ötödikes lettem

Idén ötödikes lettem,
Hátamra nagy terhet vettem.
Vajon meddig kell viselnem?

Reggel többet nem alhatok,
Karikás szemmel pislogok.
Fáradtan iskolába baktatok.

Fülem szaggatja a csengő,
Csak ne én legyek az első!
Bár elrejtene egy felhő!

Tanár belép, szava harsan,
Takács Elek, felelj gyorsan!
Mi történt a kőkorszakban?

Lábam remeg, szívem dobban,
Szájam feleletre moccan.
Eldadogtam, amit tudtam.

Tanár hallgat, tollat ragad,
Ellenőrzőm nála ragad.
Halkan mondja: hordd el magad!

Helyre megyek és lerogyok,
A füzetben egy ötös ragyog!
Fellélegzek, boldog vagyok!

Hogy az óbecsei Zdravko Gložanski iskola ötödikesei hogyan találták föl magukat, elmeséli Horvát Regina magyartanárnő diákjai: **Horváth Leon, Jankov Szintia, Radics Nikoleta, Bukovics Antal, Živković Loretta, Belovai Emese és Komáromi Balázs.**

Ők is boldogan mesélnék, szeretnek iskolába járni, legalábbis örülnek a tanévkezdésnek, a barátoknak, az új tantárgyaknak.

Leon szerint jó ötödikesnek lenni, ezt már megírta az első, Ötödikes lettem című fogalmazásban is.

– Az is jó – kezd a mesélésbe Leon –, hogy nem vagyunk már kis alsósok, hanem főlsősök. Már első nap megismerkedtünk a tanárokkal. Mondhatom, egyesek kedvesek, de vannak olyanok is, akik szigorúak,

ha órán hátrafordulsz, az is baj! Az oszink Kucsera Ella matematikatanárnő, ő szigorú. Osziórán arról beszélgettünk, hogy nem szabad árulkodni, verekedni... A legkedvesebb óra számomra az informatika.

Szintia is örül, hogy ötödikes lett, s azt se bánja, hogy állandóan vándorolniuk kell egyik szaktanteremből a másikba.

– Jó ötödikesnek lenni – folytatja Szintia –, érdekes és mozgalmas egyik teremből a másikba menni. Így megismerjük a szaktantermeket. Nekem a legkedvesebb a műszaki, ugyanis ott sok számítógép van. Még tetszik a bigiterem is. Szeretek tornázni, s máris készülünk az őszi futóversenyre. A Tisza-parton fogunk futni. Megkedveltem a magyarórát is. Sok mesét olvastunk már, s jelentkeztem a népmesemondó versenyre is, melyet az óbecsei Népkönyvtár hirdetett meg, s a legjobbak majd föllépnek a népmese napján, szeptember 30-án.

Nikoletta is örül, hogy már ötödikes, ő is készül a népmesemondó versenyre.

– Nekem már elsős korom óta a legkedvesebb tantárgyam a magyar nyelv – jelenti ki Nikoletta. – Máris sok mesét olvastunk, s én is készülok a népmesemondó versenyre. Az nem nagyon tetszik, hogy cipelni kell egyik teremből a másikba a táskát, mert nehéz. Idén olvasom először a Jó Pajtást is, s örülök, hogy máris benne lehetek.

Anti megfogadja az oszi tanácsát, mert jó tanuló szeretne idén is lenni.

– Az oszi helyettesíti a tanító nénit – mondja Anti –, s ráhallgatok, mert a jóra tanít bennünket. Arra, hogy szorgalmasak, jók legyünk, meg hogy a házit el kell készí-

teni mindig. Meg is fogadtam, hogy szorgalmasan tanulok, s arra törekszem majd, hogy jó tanuló legyek. Legjobban a tornaórát kedvelem, mert ott focizunk, kiütöcsküzünk... Egyszer már volt lyukas óránk is, s fociztunk!

Loretának hiányzik a tanító néni, akit a négy év alatt nagyon megszerettek...

– Egy kicsit izgultam – meséli Lotti –, milyen is lesz az ötödik osztály, s mondhatom, még hiányzik a tanító néni. Suli után szoktunk vele találkozni... Kedves tantárgyam lett a műszaki, ugyanis szeretek barakácsolni. A magyarórát is kedvelem, s én is részt veszek a népmesemondó versenyen. Tavaly már írtam mesét, mellyel első díjat nyertem.

Emese a biológiaórát kedvelte meg.

– Kedvenc tantárgyam a bigi – mondja Emese –, s máris megismerkedtünk a mikroszkóppal.

Balázs az osztály kis tudósa. Ő nem játszik a számítógépen, hanem tudományos dolgokról olvas.

– Máris megkedveltem a földrajzot, történelmet. Szeretek olvasgatni egyes országokról, s a magyar történelem is érdekel. Erről leginkább a világhálón olvasok. Vannak tudományos könyveim is, így sokat megtudok az építményekről, az állatokról. Ezeket a könyveket többnyire kaptam, de ami megtetszett a könyvesboltban, azt megvettük. Magyarországon is sok könyvet vásároltunk. Szeretem az anyanyelvemet, s elhatároztam, idén a nyelvi, helyesírási versenyen is ott leszek – fejezi be beszélgetésüket Balázs.

Sporthét a Hunyadiban

A múlt hét a sport és mozgásos játékok jegyében telt a csantavéri Hunyadi János Általános Iskolában.

A tanító nénik és a tornatanárok minden napra versenyjátékokat találtak ki diákjaiknak. Az alsósok kötélhúzásban, zsákban ugrálásban, futóversenyen mérhették össze ügyességüket és rátermettségüket, ezenkívül nagy sétára mentek a faluban, illetve kimerítő játékokat tartottak az iskola játszótérén.

A felsőben az osztályok közötti csapatversenyeget mindennap a két váltás közötti

időszakban tartották. A játékokban az osztály minden tagjának szerepelnie kellett.

Hétfőn stafétaversenyt tartottak a sportpályán, ahol többek között zsákban ugrálásban és futásban mérték össze gyorsaságukat.

Kedden kötélhúzásban fitogtatták erejüket a tanulók.

Szerdán és csütörtökön különböző ügyességi játékokat szerveztek, ahol a hangsúly az összhangon és a csapattagok közötti

összetartáson volt. Pénteken tartották meg a hagyományos őszi futóversenyt. Az iskola minden tanulója lefutotta a kiszabott távolságot.

A diákok nagyon élvezték a játékokat, hangosan biztatták egymást. A tornaterem örömujjongástól volt hangos.

Azoknak az osztályoknak, akik ebben a versenyben alulmaradtak, azt üzenjük:

Ne búsuljatok, az idei tanév még számos meglepetést rejtget, lesz még esély a bizonyításra!

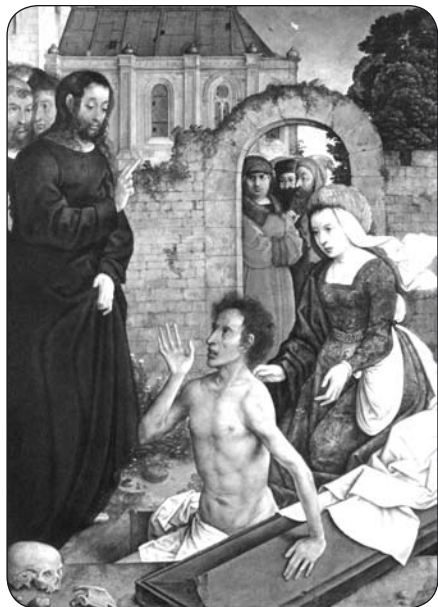
Dorina és Klaudia...

...valamint a Minszki Opera modern épülete

A fehéroroszországi Minszkben 8. alkalommal meghirdetett nemzetközi rajzpályázaton a szabadkai EmArt Műhelyből

Göblös Dorina és Berta Klaudia volt a legsikeresebb. Dorina oklevelet, Klaudia pedig köszönőlevelet kapott karcáért. (EMI)

**Jézus föltámasztja Lázárt –
Juan de Flandes festménye**

Arabszolgáladások rendre vereséggel végződtek. A rabszolgák ezt a maguk módján magyarázták. Azt gondolták, hogy velük együtt az istenek is a rómaiak és a római istenek rabságába estek, s ezért nem segítettek rajtuk. Elvesztették minden reményüket, hogy valaha is jobbra fordul e világi életük.

Egyedül a Római Birodalom területén széttelepített zsidók hittek istenük – Jehova – hatalmában. Őt tartották a világmindenség egyedüli urának. Nehéz sorsukat nem istenük tehetlenségének, hanem büntetésének tekintették. A próféták azt hirdették, hogy majd jön a Megváltó, aki megváltja őket a szenvedéstől.

A többi rabszolgája is átvette a zsidóktól az egy istenben való hitet. Ez az Isten, minden ember atyja, egy napon elküldi fiát, hogy megváltsa az egész emberiséget. Így keletkezett a Jézus Krisztusról szóló legenda. A legenda szerint az Isten elküldte fiát a földre, hogy hirdesse az ő akaratát, és hogy megváltsa az embereket, de a római helytartó, Poncius Pilátus, mint valami rabszolgát, keresztre feszítette. Jézus, hogy megváltsa a világot, zokszó nélkül tűrte a borzalmas kínokat. Amikor eltemették, a legenda szerint feltámadt, és felszállt a mennybe. Az Atyaisten még egyszer majd elküldi a földre, hogy ítélkezzen az „élők és holtak” felett. Akik szenvedtek, hittek és példásan az Isten parancsai szerint éltek, azokat megváltja, a többieket a pokolba juttatja. Ez lesz majd az utolsó ítélet, a világ vége.

Mivel képtelenek voltak szabaddá válni a földön, a rabszolgák a túlvilágban keresték a kárpótlást a szenvedéseikért... Szállóigévé vált: „Könnyebb a tevének átjutni a tű fokán, mint a gazdagnak bejutni a mennyek országába.”

A keresztény egyházzal

A kereszténység előbb Keleten, majd Nyugaton is elterjedt. A keresztények nem istenítették a római császárokat – ahogyan azok megkövetelték –, mert nem akartak véteni az egyedüli istenükkel szemben. A császárok ezért

A kereszténység eredete és fejlődése

lázadóknak tartották őket; üldözték és keserves kínoknak vetették alá a keresztényeket. Az első keresztények csak titokban gyülekeztek, a föld alatti temetőkben, a katakombákban.

Az egy helyen élő keresztények közsegéket alkottak. Testvéreknek tartották egymást. Vagyonuk is közös volt. A keresztény község élén a pap állt. Több község élén pedig a püspök, aki ellenőrizte a papok tevékenységét. A hívők, a papok és a püspökök alkották a titkos szervezetet – a keresztény egyházat.

A gyakori lázadások és háborúk miatt a gazdagok élete sem volt már biztonságos, ezért közülük is sokan az örökös boldogságot a keresztényeknél találták meg. Ezért a vagyonuk egy részét a keresztény egyháznak adományozták. Ezután a keresztény egyház a rabszolgáktól engedelmességet, míg az uraktól könyörületességet követelt. A keresztény egyház azt hirdette, hogy a túlvilági életet itt a földön kell kiérdemelni.

I. Constantinus császár belátta, hogy az ilyen vallás kitűnő támasza lehet az uralkodásnak. Ezért 313-ban Mediolanumban (Milánó) megengedte a keresztény vallás szabad gyakorlását. A keresztény egyház élén a római püspök állt, aki később pápai címet vett fel.

Az újszövetségi Bibliáról (Révai nyomán)

Jézus Krisztus életrajza a négy evangéliumban olvasható. Az evangélium görög eredetű szó, jelentése „jó hír”. Ez a kifejezés a keresztények körében a Megváltóról szóló hírt jelentette, amelyet hosszú ideig csak szóban terjesztettek. A II. századtól kezdődően a Jézus élettörténetét, tanításait tartalmazó írásokat nevezik evangéliumoknak. A keresztény egyház vezetői a számos Jézus-életrajz közül négyet minősítettek hitelesnek, és besorolták a Biblia újszövetségi könyvecskéi közé.

Az első három evangéliumról (Máté, Márk és Lukács) sokan úgy vélekednek, hogy korábbi forrásokból írták őket, míg János evangéliuma erősen görög hatású. De mind a négy evangéliumból egy erős s határozott személyiség képe bontakozik ki, tehát, az evangéliumok elbeszélnek Jézus életének fontosabb eseményeit, ismertetik tanításait és csodáit, hogy ezekkel is bizonyítsák, Jézus fölötté áll az embereknél, és isteni hatalommal rendelkezik.

Őskeresztény katakombák Róma alatt

Jézus csodái (A Biblia újszövetségi részéből)

Az evangéliumok sok csodáról írnak. Jézus első csodája Kánában a víz borrá változtatása volt. Jézus édesanyjával és tanítványaival a galileai Kánában részt vett egy menyegzőn. Sok vendég volt, és a bor hamar elfogyott. Mária észrevette, és halkán odaszólt Jézusnak: „Nincs boruk”. „Nem jött el még az én óráim” – válaszolta Jézus. Mária mégis magához intette a szolgálkat: „Tegyétek majd azt, amit mondani fog nektek!”

A házban hat hatalmas kövödör volt. A szolgálók Jézus parancsára mind a hat vödört megtöltötték vízzel. – Merítsetek, és vigyetek a násznagynak – szólt Jézus. A násznagy megízlelte a borrá lett vizet, majd a vőlegényhez fordult: „Minden ember a jó bort adja fel először, és mikor megittasodtak, akkor a rosszabbikat, te pedig ez ideig a jó bort tartogattad.”

*

Jézus az evangéliumok hagyományai szerint több halottat is életre keltett, közöttük a bethániai Lázárt.

Lázár Bethániában lakott testvéreivel, Máriával és Mártával. Jézus szerette őket, és gyakran betért hozzájuk. Történt egyszer, hogy Lázár megbetegedett. Nővérei ekkor megüzenték Jézusnak: „Uram, akit szeretsz, beteg.” Jézus ekkor így szólt: „Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsőségére való.”

Amikor Jézus tanítványaival Bethániába érkezett, Lázár már négy napja a sírban feküdt. A nővérek Jézus elé járultak, és sirva mondták: „Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg testvérünk!” A testvérek szomorúságát látva Jézus is könnyezni kezdett. Íme, mennyire szerette őt – mondták az emberek. Jézus ekkor a tanítványaival és a többi emberrel Lázár sírjához ment, és kérte, vegyék le a sírról a zárókövet. „Uram, már késő – mondta Mária, Lázár nővére –, hiszen már negyednapos, immár szaga van.”

Jézus pedig az égre emelte tekintetét, imádkozott, majd felkiáltott: „Lázár, jöjj ki!” S a halott kendővel borított arccal, lábain és kezében kötelekkel megkötözve kikelt a sírből. „Oldozzátok meg őt és hagyjátok menni!” – mondta Jézus.

Összeállította Uri Ferenc történész

A kánai menyegző

Batsányi János

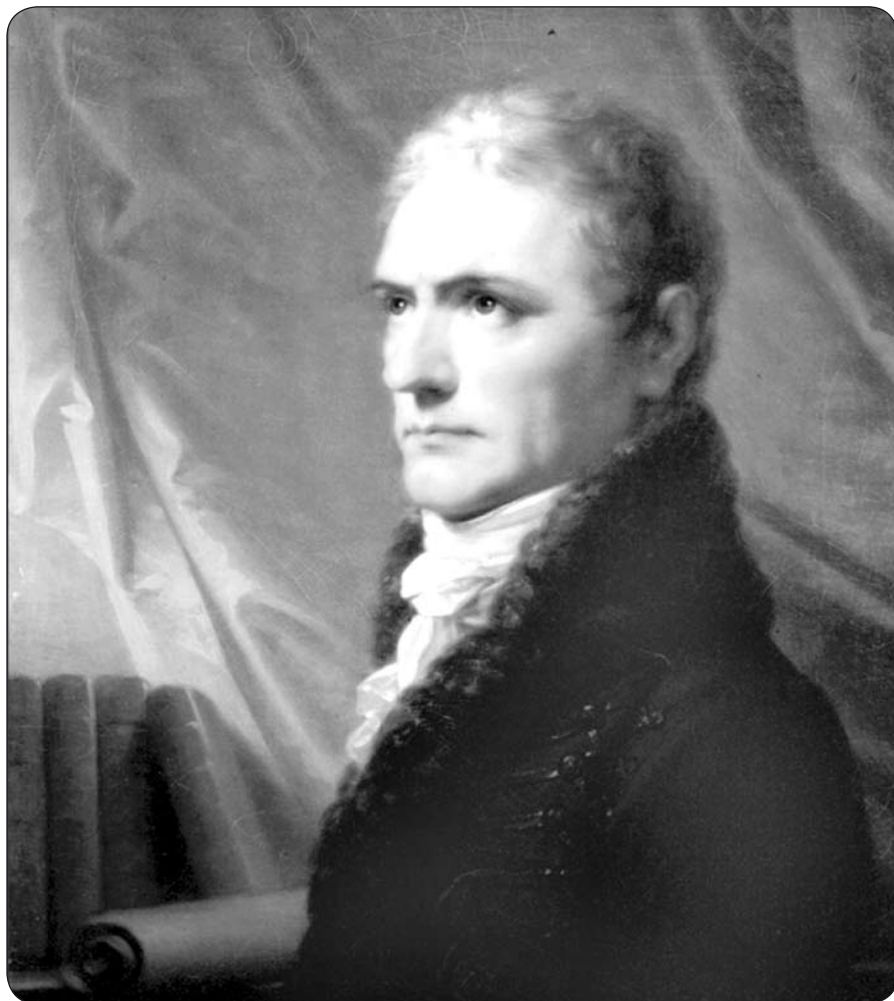
(Tapolca, 1763. május 9.–Linz, 1845. május 12.)

Kispolgári családban született, gimnáziumi tanulmányait Keszthelyen, Veszprémben és Sopronban végezte. 1783-tól Pesten, a piaristáknál tanult. Költői tehetsége korán megmutatkozott, ekkoriban már nemcsak magyarul, de latinul, németül és franciául is írt verseket. Pesti éveiben Orczy Lőrinc házában élt, a költő egyik fiának házitánítója volt. Itt került először kapcsolatba a korabeli értelmiség jeles képviselőivel.

1785-től Kassán kamarai hivatalnok. Baróti Szabó Dáviddal és Kazinczy Ferencsel itt alapította meg 1787-ben a Kassai Magyar Társaságot, melyet az első magyar irodalmi társaságként tartunk számon, s amelyhez – az ország egész területéről – sok további író, költő csatlakozott. Batsányi, Baróti Szabó és Kazinczy folyóiratot is indítottak Magyar Museum címmel, melynek első száma 1787-ben jelent meg. Társaival való nézeteltérései miatt a folyóirat következő számait Batsányi már egyedül szerkesztette tovább 1792-ig. Ebben az évben adta közre a lapban A franciaországi változásokra című, forradalmi hangvételű versét, aminek következtében feljelentették, és állását is ott kellett hagynia.

1793-tól gróf Forgách Miklós nyitrai főispán magántitkára lett. Talán kassai éveiben lépett be az egyik szabaddóműves-páholyba, és sok más írotársával együtt őt is megvádolták a Martinovics-féle összeesküvésben való részvétellel. 1794-ben letartóztatták, s bár semmit sem tudtak rábizonyítani, a per során hangoztatott nézetei miatt börtönbüntetésre ítélték; 1796-ig raboskodott Kufsteinben. Szabadulását követően Bécsbe ment, ott élt 1809-ig. Folytatta költői, írói tevékenységét, de saját kötetei nem jelentek meg. Magyar Minerva címmel kiadványsorozatot indított, melyhez az anyagi támogatást Festetics György biztosította. A sorozatban Ányos Pál és Virág Benedek alkotásait jelentette meg. 1805-ben megnősült, felesége Baumberg Gabriella osztrák költőnő volt.

1809-ben lelkesen köszöntötte a Bécsbe bevonuló Napóleont, s magyarra fordította

Batsányi János (Heinrich Friedrich Füger olajfestménye, 1808. MNM)

a császárnak a magyarokat az osztrákoktól való elszakadásra felszólító kiáltványát. Még ebben az évben Párizsba költözött, ahol a Napóleontól kapott anyagi támogatásból élt. 1815-ben, amikor a császár elveszítette hatalmát, az osztrákok újra bebörtönözték Batsányit Spielbergben. Innen egy év múlva

feleségével együtt Linzbe vitték, ahol élete végéig rendőri felügyelet alatt tartották. Noha a magyar szellemi életbe nem tudott többé bekapcsolódni, 1827-ben, majd 1835-ben megjelent egy-egy verseskötete, 1843-ban pedig a Magyar Tudós Társaság levelező tagjává választották. Magányosan halt meg, könyvtárát a Nemzeti Múzeumra hagyta.

Verseivel nemzetét kívánta szolgálni, költőként a vátesz szerep állt hozzá a legközelebb. A nemzetnek elnyomóitól való megszabadulását, önállósága megteremtését sürgette a francia forradalom eseményeit üdvözlő, a forradalmárok példájának követésére buzdító verseiben, melyek közül a két leghíresebb, 1791-ben íródott költemény A franciaországi változásokra és A látó. Próza művei közül jelentős A magyaroknak vitézsége... (1785) című történelmi munkája, melyben magyar nemzeti hősök tetteit mutatta be, valamint A fordításról (1787–1789) című tanulmánya.

Utcai csata – Than Mór festménye

Lengyel Réka

HOROG

Mögöttünk a horgászidény

Magyarkanizsa, Ada, Elemér, Péterréve, Temerin... és célba ért kishorgászaink négy hónapon át tartó nyári horgászkaravánja. Élmények, izgalmak, zsákmányok, trófeák jellemezték. Nagy örömeink tarkították a sikerek és apró bosszankodások a kisiklások, a dobogóról való lemaradás miatt. Nem győzhet mindig ugyanaz, és senki sem örökös utolsó. A Jó Pajtás Ligának ugyanis nem pusztán a mindenkori győzni akarás volt a célja, és nem is a féktelen zsákmányhalmozás. A horgászás is olyan, mint bármi más, a siker érdekében gyakorolni kell. Ebben benne van az is, hogy el kell lesni a sikeresek titkait, az apró mesterségek... Szóval tanulni kell. Közben barátságok kovacsolódnak össze; új helyeket látunk, olyanokat, ahova máskülönben talán el sem mentünk volna; vízparttal, hallal ismerkedünk... Aligha sorolhatunk fel mindent, ami ezt a nyarat betöltötte. Néhány dolgot azonban már most szóvá kell tenni.

Átfogóbb betekintés érdekében – és az is csak ízelítő lesz – jövő heti számunk poszterét is ennek az eseménysorozatnak szenteljük, rengeteg színes képpel igyekszünk felidézni a történeteket. A rövid lére fogott ismertető nagyjából abból áll, hogy a péterréveiek taroltak; a temeríniek és a törökbecseiek szorosan a nyomukban; az utolsó fordulóban az elemérik is beálltak a trónkövetelők sorába; érmeiket és serlegeiket nyertek az adataik; menet közben a szajániak, a szanádiak és a földváriak is szép halakat mutattak fel mérlegeléskor... Mindezt részleteiben szinté fel sem lehet sorolni úgy, hogy ki ne maradna valami belőle.

Tekintettel arra, hogy a Magyar Szó hasábjain részleteiben már foglalkoztunk a témával, és a tél folyamán is visszakanyarodunk hoz-

Koliger János

Krizsák Máttyás

zá, most nem az eredmények felsorolásával foglalkozunk. Legalábbis nem azokkal az eredményekkel, amelyeket a mérlegről olvastak le, és a versenystatisztikába írtak be az eseményeket felügyelő pedáns felnöknek. Róluk annyit: fárasztó és komoly munkát végeztek a végsőig lelkiismeretesen. Tehát az első nem mérhető eredmény: láthatatók, hogyan kell ezt.

Amit azonban a versenyzők nem láttak, az a felnőttek visszafogott szurkolása, mérhetetlen izgalma, fáradságot nem ismerő tanácsosztogatása. Nem láthatatók mindezt, mert a hátatok mögött történt.

Amit azonban mindenki látott, az a kishorgászok példás magatartása. Egy felnőtt, ígéretes nemzedék kibontakozása. Merjük remélni – de végső soron rajtatok múlik –, nagyobb halbarátokká váltok-e, mint amilyenekké a mai felnőttek lettek. Nem azok, akik szurkoltak nektek, hanem akik nem látták parádés teljesítményeket. Akik nem voltak szemtanúi annak, hogy tudtok bánni a hallal. Nem látták, hogy nemcsak megfogni tudjátok, hanem óvatosan megszabadítani a horogtól; kellő tisztelettel halkímélő szákokba, majd mérőkosárba helyezni, és végül – talán ez a legfontosabb – sértetlenül visszaengedni oda, ahonnan előbűvöltétek. Tehát versenyeitek során hiánytalanul tiszteletben tartottátok a korszerű horgászás alapkövetelményét. Ez a megközelítés a fogd meg és engedd vissza! szállóigében nyert megfogalmazást. Azért kell így eljárni, hogy ismét megfoghassuk a halat, és ismét örülhessünk neki. És benne van az is, hogy a kifogott halhoz, amikor lencsevégre kapva megörökítjük a pillanatot, illik jó képet vágni. Minél többször engedjük vissza, annál gyakrabban tér vissza hozzánk, hogy ismét örülhessünk neki. Menni fog ez nektek jövőre is! Jó fogást!

Nikola Milankov

Beszédes Máté

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Október 3.

Helga, Mária, Ignác, Illián, Gertrúd, Teréz, Jozefa és Terézia napja.

Helga: Északi germán eredetű név, jelentése megszentelt, egészséges, boldog.

Ignác: Latin eredetű név, az Ignatius név rövidülése. Jelentése tűz.

1922. 10. 03. (91 éve)

Elküldték az első fényképet faxon. Washingtonban fakszmile fényképet küldtek telefonvonalon keresztül. Mi ebben az érdekes? Talán az, hogy ezt megelőzően csak különleges (és igen drága) tefefotó nevű berendezéssel lehetett képet küldeni, és ezt kizárólag kormányhivatalok, hírgyűnkösek és szerkesztőségek engedhették meg maguknak. Hol volt akkor még a gmail, Yahoo, Facebook, YouTube...

1929. 10. 03. (84 éve)

I. Sándor király a Szerb–Horvát–Szlovén Királyság nevét Jugoszláv Királyságra változtatta. Ugyanakkor felfüggesztette az alkotmányt, megszüntette a sajtó- és gyülekezési szabadságot, feloszlatta az országgyűlést, egyfajta „királyi diktatúrát” vezetett be.

Október 4.

Ferenc, Aranka, Hajnalka és Fodor napja.

Ferenc: Francia, latin eredetű név. Az olasz Francesco név latinisított Franciscus formájából származik. Assisi Szent Ferenc gyermekkori beceneve volt, melyet azért kapott, mert édesanyja francia származású volt. Jelentése francia.

Aranka: Magyar név, az arany szó kicsinyítő képzős származéka, az Aurélia magyarítása.

1991. 10. 04. (22 éve)

Az állatok világnapja. Assisi Szent Ferencnek, az állatok patrónusának emlékére ünneplik világszerte az állatok napját. Ez alkalomból felvonulásokat rendeznek állattartók és állataik.

1582. 10. 04. (431 éve)

A legtöbb katolikus országban életbe lépett a XIII. Gergely pápa által elrendelt naptárreform. 1582. október 4-ét közvetlenül 1582. október 15-e követte. A naptárreform a Juliánus-naptár bevezetése óta a napév és a naptári év eltolódásából adódó tíznapos időeltolódást szüntette meg. Megtartották azt a szabályt, hogy minden olyan év, amelynek utolsó két számjegye néggyel osztható, szökőév legyen.

Október 5.

Aurél, Pálma és Attila napja.

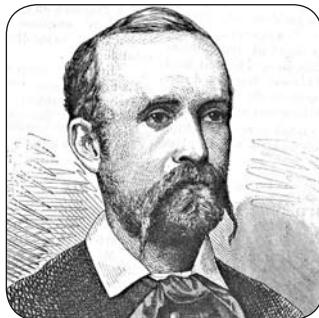
Aurél: Latin eredetű név, az Aurelius római nemzetségnévből származik. Jelentése aranyos.

Attila: Germán, közelebbről gót eredetű. A hun fejedelem, Attila igazi neve nem ismerjük, a seregében és udvarában szolgáló germánok nevezték a nagy uralkodót Attila, azaz „atyuska, apácska” néven. A gót attá szó kicsinyítő képzős származéka.

1966. 10. 05. (47 éve)

A pedagógusi jogok világnapja. Az UNESCO és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet elfogadta a pedagógusi jogokról szóló, 150 paragrafusból álló határozatot. A dokumentum tartalma többek között a pedagógusok megbecsülésének szükségességét, előírja az ingyenes továbbképzést, s kimondja, hogy a pedagógusok jövedelmezése nem maradhat el az egyenértékű képesítést követelő más foglalkozásúak bérezésétől.

1864. 10. 05. (149 éve)

Meghalt Madách Imre író, költő, ügyvéd, politikus. Az ember tragédiájának szerzője, a reformkor egyik legnagyobb írója. Legkiemelkedőbb alkotása, Az ember tragédiája nemcsak a magyar irodalom egyik gyöngyszeme, de világsiker is aratott. Ismert műve még a Mózes és a Csák végnapjai.

Október 6.

Brunó, Renáta, Csaba és Berény napja.

Brunó: Ófelnémet eredetű név, jelentése barna, barnamedve.

Berény: Régi magyar személynév, a török kabar törzsnévből származik, a Berend név alapszavából.

1849. 10. 06. (164 éve)

Aradon kivégezték a magyar honvédsereg 12 tábornokát és egy ezredesét. Az 1848–49-es szabadságharc végét jelentő világségi fegyverletétel után a császári haditörvényszék ítélete alapján végezték ki őket. A bukás után

kerültek osztrák fogságba. A nemzeti vértanúk: Aulich Lajos, Damjanich János, Dessewffy Arisztid, Kiss Ernő, Knéczik Károly, Lahner György, Lázár Vilmos ezredes, Leiningen-Westerburg Károly, Nagysándor József, Pöltenberg Ernő, Schweidel József, Török Ignác és Vécsey Károly.

2000. 10. 06. (13 éve)

Lemondott Slobodan Milošević, Szerbia köztársasági elnöke. E lemondás után a nép nagy reménnyel várta a demokrácia beköszöntét. . .

Október 7.

Amália, Mária, Márk, Márkus, Szeurgusz, Bekény, Engelbert, Gerold, Rodion és Vendelina napja.

Amália: Germán eredetű név, az Amal kezdetű germán női nevek önállósult, német becéző rövidülése. Jelentése az Amálok, gót királyi család nevéből való, védelem.

Rodion: Görög eredetű név, jelentése rózsza. Más feltevés szerint a keleti keresztények által használt keresztnév, így jelentése Rodosz szigetéről való.

1849. 10. 07. (164 éve)

Meghalt Edgar Allan Poe amerikai költő, novellista, szerkesztő és kritikus, a romantika korának egyik legfontosabb szerzője. A leginkább misztikus, hátborzongató történetei révén ismert Poe az első amerikai novellisták egyike volt, emellett őt tartják a detektívregény „feltalálójának” is. Legimterebb művei: Holló; A kút és az inga.

1982. 10. 07. (31 éve)

Először mutatták be a Broadway-n a Macskák című musicalt. T. S. Eliot és Andrew Lloyd Webber alkotása. Alapjául a Macskák könyve (angolul: Old Possum's Book of Practical Cats), T. S. Eliot könnyed verseskötete a macskák pszichológiájáról és szociológiájáról szolgált. A musicalváltozat magyar bemutatójához Romhányi József és veje, Rigó Béla (a szegedi Kincskereső gyermeklemez főszerkesztője) készített új fordítást, mely az eredeti musicalszövegnél sokkal jobbnak bizonyult... A musicalt több mint 20 évig folyamatosan játszották, sok helyen ma is játsszák.

Október 8.

Koppány, Mária, Bettina, Brigitta, Dömötör, Szeurgusz, Benedikta, Demeter, Gitta, Pelágia, Pelágus, Semjén, Simeon és Gerjén napja.

Koppány: Török, magyar eredetű név, régi magyar személynév, István király ellen lázadó főúrnak a neve. Jelentése méltóságnév, nagy, győzelmes, erős, magas.

Dömötör: Magyar eredetű név, a Demeter név alakváltozata.

1896. 10. 08. (117 éve)

A magyarok Nagyszombatjának ünnepe. A Szentek is elismerte a Mária-tiszteletnek ezt a nemzeti jellegét, és XII. Leó pápa 1896-ban külön ünnepet engedélyezett, Szent X. Piusz pápa az ünnepet október 8-ára tette át.

1902. 10. 08. (111 éve)

Átadták a Steindl Imre által tervezett Országházat, melynek teljes befejezését a művész már nem érthette meg. Megépültek annyiba került, mintha egy üres mezőn egy negyven ezer lakosú várost építettek volna, házastul, gyárastul, iskolástul. . . Az Országház a Magyar Országgyűlés és egyes intézményeinek (például Országgyűlési Könyvtár) a székhelye. Az épület gyakran Parlamentként is emlegetik.

Október 9.

Dénes, Ábrahám, Elemér, Andor, Ábris, Günter, Ibrány, Velmira és Rusztem napja.

Dénes: Görög eredetű név, a Dionüszosz névből származik. Jelentése Dionüszosznak ajánlott. A görög mitológiában Dionüszosz a bor és a szőlő istene.

Elemér: Bizonytalan eredetű régi magyar személynév. Régebbi formája: Ilemér.

1874. 10. 09. (139 éve)

Postai világnap. 1874. október 9-én megalakult az Általános Postaegyesület, melyet később Egyetemes Postaegyesületnek (angolul: Universal Postal Union; franciául: Union Postale Universelle) neveztek. Az egyesület a nemzetközi postaszolgálat összehangolása, továbbfejlesztése érdekében jött létre. Az egyesület 1948-tól az ENSZ szakosított intézménye, jelenleg több mint 160 ország a tagja.

1967. 10. 09. (46 éve)

39 éves korában meggyilkolták Che Guevarát (teljes nevén: Ernesto Guevara de la Serna). A harmadik világ forradalmáinak példaképe, az imperializmus és az elnyomás ellen folytatott harc egyik kiemelkedő vezére volt. Példaképpé vált, és sok hívet szerzett a világ egyetemi ifjúságának körében a gerillaháborúra vonatkozó elméletével, legendája ma is él a fiatalok között. Moldova György Prima primissima-díjas író könyvet írt róla A napló címmel.

Sápadó fények

Szeptember végén az üresen álló nagy gólyafészek is jelzi: megérkezett az ősz és vele a természet egyik látványos, év-milliók óta zajló nagy színjátéka, a madárvonulás. Gazdáik az új tanév első napjaiban már búcsút mondtak a hazai tájnak, de dél felé repült sok más madár is, hiszen a vonulás már augusztusban megkezdődött.

A fecskék azonban még itt vannak. Néha nagyon látványosan, százával ülnek a villanydrótokon. Tollászkodnak, néha csicseregnek is, időnként pedig felrepülnek, fordulnak egyet, azután újra a vezetőekre ereszkednek. Gyakorolnak, készülődnek a hosszú, több ezer kilométeres útra. A gyakorlás azonban nyomban élesbe csap át, ha felbukkan a gyors röptű kabasólyom, amely ebben az időszakban előszeretettel szerzi zsákmányát a fecskék, főleg a még tapasztalatlan fiatalok közül.

A fecskék messzire repülnek, a füstifecske akár Afrika legdélibb csücskébe is eljuthat. Ez az út légvonalban is kereken tízezer kilométert jelent, de miután ezek a villás farkú, mindössze 18–20 gramm tömegű madarak nem nyílegyenesen szállnak dél felé, hanem közben ide-oda cikázva rovarokra vadásznak, így még ennél is nagyobb számot olvashatnánk le képzeletbeli mini-kilométerórájukról, amely a megtett utat regisztrálja.

Ilyenkor még a nyárutót érezhetjük, az őszre inkább csak a hajnali órák emlékeztetnek. Ha választanom kellene időszakunk és a madárdallal teli április és május között, habozás nélkül az utóbbira szavaznék. Ugyanakkor tudom, hogy az ősznek is megvannak a sajátos, utólérhetetlen szépségei. Ezt érzem minden alkalommal, amikor néha gumicsizmában, máskor könnyen öltözve, tornacipőben nyakamba akasztom a távcsövet, és elindulok. A kirándulás szép lehet a szemerkélő őszi esőben éppen úgy, mint amikor kék az ég, és nap sugarak táncolnak a búcsúzó, minden nappal színesebbé váló leveleken.

Igen gazdag a halastavak madarélete az őszi időszakban. Ha már befejeződött a lehálzás, az iszapos tófenéken és a mélyedésekben csillogó tócsák körül bíbicek, cankók és partfutók keresgélnek, és fehér felhőként sárlyok ereszkednek közéjük. A halágy mellett szürke gémekek és kócsagok lesik szoborszerű mozdulatlanságban az ott rekedt halakat.

Hermelin őszel

A még feltöltött tavakon búbos és kis vöcsökök úsznak, távolabb szárcsákat, récéket és nyári ludakat látunk. Októbertől pedig már az észak felől érkezett vetési ludak és nagy lilikek kisebb-nagyobb csapatai is be-beszállnak a tavakra, hogy igyanak és fürödjenek kedvükre. Mindig örülök, ha vonuló halászsast sikerül megfigyelnem a víz felett. Fejét lefelé fordítva lassú szárnycsapásokkal rója egyik kört a másik után. Maga alá figyel, és ha észrevesz valamit lebegni, szitálni kezd. Ha aztán a megpillantott hal továbbra is a felszín közelében marad, összekapja szárnyait, és előre nyújtott karmokkal csap le rá. Sikeres halfogása, amikor néha félig, máskor akár egészen alámerül, majd szárnyaival a vizet paskolva már hallal a karmaiban

Zöld levelibéka

emelkedik ismét a levegőbe, számomra mindig élményt jelent. A halat fejfelé előre tartva viszi egy biztonságos helyen álló tépőfa felé.

A vízparti nádasokból vagy az ott álló fűzfákról még októberben is hallhatjuk a zöld levelibékák brekegését. Ha egyikük megszólal, néha tucatnyian csatlakoznak hozzá. A békákcskák a nádszálakon vagy a rekettyefüzek levelein napfürdőznek, köztük néha kávébaránára színeződött példányokat is láthatunk. Ha valaki feléjük közeledik, nagy ugrásokkal vetik magukat levélről levélre. Előfordul, hogy csak egyik lábukkal kapják el a megcélzott levelet, de az ujjakon levő tapadókorongok segítségével lógva maradnak, nem esnek le, és nyomban fel is tornásszák magukat.

Aki alkonyat idején jár egy csatorna vagy halastó környékén, vadászni induló rókával vagy hermelinnel találkozhat. Az utóbbi különösen kedveli a vizek környékét, de bundája időszakunkban még a menyétéhez hasonló, tőle csak a mindig fekete farkvége különbözteti meg. Éhesen kutat apró rágcsálók után, időnként felágaskodik, és fehér mellényét mutatja. Aki ügyesen utánozza az egér cincogását, egészen közelre csalhatja.

Amikor gyermekkoromban, életemben először pajzsosrákot pillantottam meg egy agyagos pocsolyában, valami ritka, egészen különleges élőlynt sejtettem benne. Nem sokat tévedtem, mert ezek az állatok valóban nagyon érdekes teremtmények. A nyári pajzsosrák meleg szeptemberi napokon még megfigyelhető, így megcsodálhatjuk furcsa, áramvonalas, kétoldalt héjjal körülvett alakját. Apró rákokkal, férgelkkel és lárvákkal táplálkozik, de a hűvösebb idő beálltával eltűnik.

Halászsas

Készülődnek a fecskék

A Jeges-tenger unikornisa

A narvál az északi-sarki vizekben, Észak-Oroszország, Észak-Alaszka és Észak-Kanada partjai előtt, valamint Grönland és a Spitzbergák közelében található meg, a Davis-szorosban, a Nova-ja Zemlja környékén. Állományát 25000–40000 egyedre becsülik, ennek fele Grönlandnál él. A narvál elterjedését tekintve tehát a legészakibb cetfaj. Ritkán merészkedik az északi szélesség nyolcvanadik fokánál délebbre.

A hím narvál hossza 5–6,6 méter, míg a nőstény hossza 4–4,5 méter. A hím állat felső állcsontjából két fog nő ki vízszintesen előre. A bal oldali fog agyarrá fejlődött, mely akár három méter hosszú is lehet. A nőstények agyara satnyább az övéknél, s ki-fejldésük felettébb ritka. Szintén ritkán, de találnak két agyarral rendelkező példányt is.

Az agyar jelentősége az érzékelésben van. Az agyar közepén végigfutó idegpályából tízmillió idegvégződés tör a fog felszínére. Ezek segítségével érzékelik a víz hőfokát, sótartalmát, a halrajok jelenlétére utaló szerves maradványokat. Hátán a bőr feketén pettyezett, hasa fehér; a pettyek a fejtájékon összesűrűsödnek.

A lekerekített mellűszók (átalakult mellső végtagok) vége a növekvő életkorral egyre inkább felfelé kunkorodik. Az egyetlen utód születéskor sötét kékeszürke, de ahogy idősebbé válik, színezete a kifejlett állatok „sóbors” színét veszi fel. A narvál társas állat, a fiatal hímek külön csapatokat alkotnak, de vannak vegyes csapatok is.

Minden más cetféléknél mélyebben hatol be a sarkvidéki vizekbe. Néha nagy csapatokat alkot a lécek környékén, melyeket rendszeres felszínre bukásuk révén tartanak fenn, légzőnyílásként használva azokat. A hímek nem a jég áttörésére használják agyarukat, amint azt korábban gondolták. E szervüknek a táplálkozásban sincs szerepe, vagy legalábbis jelentéktelen. Egyes megfigyelések és az agyarakon lévő karcok arra utalnak, hogy a hímek megvívják egymással rangsorbeli helyükért és a nőstényekért. Ilyenkor félig kiemelkednek a vízből, keresztezik agyaraikat, és megpróbálják egymást odébb taszítani. Tápláléka halakból, tintahalakból és rákokból áll. Általában 30–40 évig él.

ÁLLATKIRAKAT

Kutya a föld alatt?

A Kelet-Afrikában, Kenyában és Szomáliában élő csupasz földikutya a rágcsálók rendjébe tartozó igen apró állat (60–90 mm). Főként gyökerekkel, gumókkal táplálkozik.

Csupasz testével, előre ugró metszőfogaival – melyet az ásáshoz használ – igen bizarr látványt nyújt.

E szőrtelen állatka érdekessége, hogy olyan kifejlett társadalomban él, mint a hangyák és a méhek. Föld alatti kolóniája 50–100 tagot számlál, de kb. száz évvel ezelőtt ennél sokkal nagyobb családok is éltek.

A kolónia „főnöke” a matriarcha, az egyetlen termékeny nőstény, így a nagy család valamennyi tagja az ő utóda. A társadalom dolgozói koruk szerint más-más feladatot látnak el. A legfiatalabbak építik a járatokat és szállítják a táplálékot a fészkekbe, az idősebb dolgozók járőröznek, és kiűzik a betolakodókat. A közösség legnagyobb állatai nem dolgoznak. A csupasz földikutya igen kiterjedt alagútrendszer építenek, amelyek akár 3–4 km hosszúak is lehetnek. Járataik jól szigeteltek, a hőmérséklet-ingadozás minimális. Természetes élőhelyén akár a harmincéves kort is megéli, ami a rágcsálók esetében nem jellemző.

Ló méretű a legnagyobb macska

Négy lábon állva az ember válláig ér, felágaskodva akár egy busztetejéről is lekap bárkit. Az oroszlán és tigris keresztezéséből létrejött hibrid a legnagyobb macska a Földön.

A keverék állat az ember kreálmanya, a természetben soha nem találkoztak vele. Főleg cirkuszokban párosztatják a két nagymacskát, mert az így létrejött óriás kedvelt látványosság. Néhányukkal állatkertben is találkozhatunk, ezek általában „elhagyott” példányok, akiket befogadtak.

A liger vagy tigon név a tigris és az oroszlán angol nevének összevonásából származik. Ha az apa oroszlán, az utód liger, míg ha tigris, akkor tigon lesz az új egyed. Akár tigon, akár liger, mindkét szülőtől örököl valamit: társas lény és üvölt, mint az oroszlán, de szereti a vizet és dorombol, mint a tigris. Emellett szelíd – már amennyire egy ragadozó szelíd lehet. A hímek kis sörényt viselnek, színük az oroszlánéhoz hasonló, de halvány tigriscsíkok borítják.

A liger igazi különlegessége a mérete. A kifejlett hím súlya megközelíti a fél tonnát, teste 3–3,5 méter, de két lábra állva több mint négy és fél méterre magasodik. Az étvágya is jó, naponta 45 kiló húst tüntet el. Összehasonlításképpen: a hím oroszlán 250 kilós, míg a legnagyobb macskafaj, a szibériai tigris hímje 300 kiló körül van, a nőstény 160–180 között mozog. A liger tehát kétszeresen nővi túl a mamáját. A tigon, azaz tigris apától és oroszlán anyától született hibrid nem ilyen óriási, mérete nem haladja meg szüleit.

RÜGYFAKADÁS

Édes semmittevés

Örültem, hogy itt a nyár,
nem hittem, hogy tovazzáll.
Egyik nap a másik után,
ültem a szobámban bután.

Ránéztem a naptárra,
alig maradt egy hónap hátra.
Összekaptam magamat,
kitaláltam a programokat.

Tisza-parti nyaralás,
ez kell nekem, semmi más.
Csónakázás, napozás,
a vízben lubickolás.

Összehívtam a haverokat,
körbejártuk a strandokat.
Szép napok voltak ezek,
de az iskola közeledett.

Édes volt a semmittevés,
de úgy éreztem, túl kevés.
Jönnék most a nehéz napok,
mi lesz majd, ha egyest kapok?

Pletikoszity Dávid, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Vakáció

A mi osztályunk a nyári szünetet
úgy várja, mint valamilyen ünnepet.
Gergő felkiált: „Medence, jövök már!”
Niki mondja: „Fényképezkedjünk hát!”

Nyáron Szandi a Tiszában lubickol,
Anna a kézilabdázókkal pózol.
A fiúk szerintem otthon számítógépeznek,
Katinkáék pózolnak a facebook profilképekhez.

Ági a medencéjükben úszkál,
Sári a városban Szandrával mászkál.
Timi és én Katáék tavában fürdünk,
A szülők csak azt látják, otthonról eltűntünk.

Szécsényi Kata, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Ötödikes lettem

Vége lett a nyárnak és a szünidőnek is.

Nagyon vártam már az iskolát és meg is érkezett. Kedden reggel már felsősként léptem be az iskola kapuján. Jó volt, mert már régen láttam az osztálytársaimat. Beszélgettünk és a kacagást megtörte a csengő, ami azt jelentette, hogy kezdődhet a tanulás. Bevonultunk a tanterembe. Ott jól körülnéztünk, aztán tanultunk. Az óra végétével kimentünk. Kissé szokatlan volt az örökös vándorlás. Jött a második óra, a harmadik, a negyedik és ekkor már igen fáradt voltam. Ezután volt még két óránk. Az is elmúlt, és mehettünk haza. Egész úton beszélgettünk a barátnőmmel az ötödikről. Aztán hazaértem. Nekiláttam a leckének, és este aludtam, mint a bunda. Másnap újabb tanárokat ismertünk meg és házit is kaptunk eleget, de hát ez az ötödikkel jár. Eltelt egy hét. A hétvégén tanultam és játszottam, arra is rájöttem, hogy az ötödik nem olyan ijesztő, mint gondoltam. Lehet, hogy sok a tanulnivaló, de ez nem számít. Márpedig én nagyon jól fogok tanulni, hogy ne bukjak meg. Ki ne felejtsem, ha elindulnak a szakkörök, megyek majd valamilyenre. Az órák közül mindegyiket szeretem, őszintén azért a torna, a magyar, a földrajz és a matematika a legjobb.

Nekem az ötödik nagyon jó, ez még csak a második hét eleje, igaz, már is beilleszkedtem ide.

Sinkovics Sztella, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Nyári szünidőm

Alig vártam a nyári szünidőt, hogy egy kicsit kipihenhessem magamat, mert ez a gyerekek számára nagy öröm.

Mikor befejeződött a tanítás, anyukám meg én Magyarországra utaztunk nagymamámhoz. Nagyi, mint minden nagymama, nagy örömmel várta az unokáit. Másnap az unokatestvéreim is megérkeztek hozzá, és egész nap játszhattunk. Ez volt az igazi: a szórakozás, a pihenés, a sok játék, kerékpározás és a sok séta. Minderre szükségük van a gyerekeknek. A forró napokon sem unatkoztunk. Kibicikliztünk a Sziksósfürdőbe, amely körülbelül félóránnyira van a nagyiéktól. Jókat úszkáltam a langyos vízben. Közben zavarásztuk a pici halakat, de egyet sem tudtunk megfogni. Amikor beleuntunk ebbe a szórakozásba, akkor csúszdázunk, és jó nagyokat ugráltunk a vízbe. De azért még ennél is jobb volt a nagyi tejfőlős, fokhagymás lángosa, mikor éhesen visszaértünk a fürdőzésből.

A szép napok azonban gyorsan elmúltak, és haza kellett jönnünk. A nővérem, aki nem volt velünk, nagy örömmel várt haza, átölelt, mintha egy évig nem látott volna. Az utcában a barátainak is már nagyon hiányoztam, de ők is nekem. Mindent elmeséltünk egymásnak, és újult erővel vágtunk neki az új iskolaévnak.

Márkovics Gabriella, 5. osztály, Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Nyári élményem

A nyáron sok izgalmas dolog történt velem. Legjobban mégis a görögországi nyaralás tetszett.

Csütörtök reggel izgatottan keltünk fel, és már alig vártuk a délutánt, hogy végre elinduljunk. Az utazás Zomborban kezdődött, és több mint fél napig tartott. Péntek délelőtt érkezünk meg a görögországi Leptokariára. Ez a szép kisváros az Olümposz-hegység lábánál helyezkedik el. Tíz felejthetetlen napot töltöttünk el itt. Mindennap sokat fürödtünk a tengerben, és apával búvárkodtunk is. Amikor nagy hullámok jöttek, bátran eljűk ugrottunk. Esténként nagyokat sétáltunk. A legizgalmasabb az volt, amikor egy felfújható óriásgömbben a vízre lógtunk. Eleinte csak estem-keltem benne, míg a többiek nagyokat nevettek rajtam.

Utolsó este felültünk egy kisvonatra, ami körülött bennünket a városban. Az esti fényben a tengerpart még pompásabb volt. Ezért nem csoda, hogy másnap kicsit szomorúan, de élményekkel gazdagon indultunk haza.

Remélem, hogy jövőre is ilyen tartalmas és szép nyaram lesz.

Drágity Nikolett, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

„A magyar nyelv: létem, jövőm és reményem” (Juhász Ferenc)

Az idézet értelmezése

Nekem a magyar nyelv elsősorban az anyanyelvem, és büszke vagyok, hogy magyarnak születtem. A magyar kultúra az örökségem, amit továbbviszek és továbbadok.

Hodik Ákos, 7. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Mivel a magyar nyelv az anyanyelvem, ezen a nyelven tudom legjobban kifejezni gondolataimat, érzéseimet. Így a magyar nyelvnek köszönhetően tudok létezni, és ez a nyelv alapozza meg a jövőmet is.

Tripolszki Péter, 7. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Magyarul beszélek, gondolkodom, álmodom. A magyar nyelv nagyon fontos számomra. Magyar nyelven szeretnék továbbtanulni, sőt gyermekeimet, unokáimat is ezen a nyelven szeretném tanítani.

Szilágyi Loretta, 7. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Magyar ajkúnak születtem, büszke vagyok magyarságomra. Ez a létem, és a jövőmet is így tervezem!

Homolya Enikő, 7. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

A magyar nyelv az anyanyelvem. A jelenben magyarul beszélek, és szeretném, hogy így legyen a jövőben is. Reménykedem abban, hogy itt, a szülőházamban fogok élni, és gyermekeimet is magyar intézményekbe fogom járattatni.

Pap Szimonetta, 7. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

RÜGYFAKADÁS

Nyár

*Én is mint a legtöbb gyerek,
már nagyon vártam a szünetet.
Az idő egyre melegebb lett,
és a várva várt június közeledett.*

*A vakáció első napján
a pihenés várt rám.
Ellenőrzők, felelések, dolgozatírások,
ezek már csak rémálmok.*

*Amikor csak tehetjük,
a Tisza-parton pihentünk.
Halak meneküljetek,
mert a csalmim áldozatai lesztek!*

*Úszkálni, a vízbe ugrálni,
a homokos strandon napozni,
ennél jobbat el sem tudok képzelni.
Ezt még csak a rostélyozással lehet tetézni.*

*Július végén,
a tengerre is elutaztam én.
Búvárkodással teltek a napok,
mindennap úsztunk és sétáltunk nagyot.*

*Mint minden nyár,
ez is gyorsan a végére jár.
Kezdődik az iskola,
az én nagy szomorúságomra.*

Balic Ivett, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Tündéri virágocska rímei

*Te szép virágocska,
mindig illatozzál!
Így megszépítéd az egész világot.
Amikor megláttalak,
elmosolyodtam,
és elgondolkodtam,
vajon milyen lehet
virágként élni.*

*Ha én virág lennék,
Illatoznék, és széppé tenném
az egész világot.
Várnék egy kisgyerekre,
aki rám nézne,
megszagolna és örülne nekem,
hogy még létezik a földön
Tündéri Virágocska.*

Pozsár Nikolett, 6. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Elmúlt a nyári szünidő

Megérkezett a nyári szünidő, ezzel együtt a szép meleg napok.

Ezen a nyáron sem mentünk nyaralni, mert nem volt rá lehetőség, de azért tartalmasan töltöttem a nyarat. Most is, mint minden évben, egy-két hetet a nagyszüleimnél vendégeskedtem. Ott sok gyerekkel ismerkedtem meg, és jókat játszottunk, kerékpároztunk, futballoztunk. A szomszédom, Milan, aki Amerikában él, szintén a nagymamájánál nyaralt. Vele jókat beszélgettünk. Elmesélte, hogy milyen az iskola Amerikában, én is elmeséltem, hogyan múlnak a hétköznapjaim. Megtanítottam egy játékra is, amit úgy hívnak, hogy Uno.

Sajnos gyorsan vissza kellett utaznia Amerikába, és így megint egyedül maradtam, nem volt kivel társalognom egy ideig. Hamarosan azonban jött a nagybácsim Magyarországról, így újra lett társaságom, és folytathattam a nyári szórakozást. Eljártunk fagyizni, sétálni a városba és fürödni a medencére.

Annak ellenére, hogy nem utaztam sehová, minden napra volt valamilyen programom, és nem unatkoztam.

De az idő elrepült, és véget ért a nyár. Most itt ülök az iskolapadban, és már a jövő szünidőről álmodozom.

Balázs Oszkár, 6. osztály, Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Görögországban

Végre elérkezett a nyár, a kisoroszi tábor után mentünk a tengerre.

Este hat órakor indultunk, nagyon izgultam, mert már vártam, hogy megérezsem a tengernek a sós vizét. Görögországba, Olympic Beachre mentünk nyaralni, ahol tizenegy napot töltöttünk. Nagyon jó volt, mindennap fürödtünk, szép idő volt. Sok gyereket ismertem meg, az egyiket Mićkónak hívták, a másikat Acónak, a harmadikat Vidének. Minden este sétálni mentünk, sokat kártyáztunk, fociztunk, rajzoltunk együtt. Néhányszor átmentünk Paraliára, ott jártunk a vidámparkban, és nézelődtünk a városban. Utolsó előtti nap pedig a szüleink egy bulit rendeztek. Nagyon jól sikerült, a végén még tűzijáték is volt. Utolsó nap, mielőtt jöttünk volna haza, egy ember fogott egy polipot, én megérintettem, ragadós volt. Mi egy tengeri csikót találtunk, biztos az erős hullám hozhatta ki a partra.

Nagyon izgalmas volt a nyári szünet, gyorsan elmúlt, de jó újra együtt lenni a barátokkal az iskolában.

Fazekas Róbert, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Az egri falak

Eger régen nem volt olyan híres. De Gárdonyi Géza Egri csillagok című regényével legendássá tette ezt a kisvárost.

Belépve a várkapun át olyan érzés fogott el, mintha visszacsöppennék a középkorba. A vár magas, szél fújta, idő marta falai még mindig büszkén állnak, ahogy dicsőséges fénykorában. Az utak még mindig azok a köves, kavicsos járdák, mint akkoriban. Amikor beléptünk a hősök termébe, megpillantottam a magas szobrokat és Dobó István sírját.

Ahogy az idegenvezető meséli, úgy képzelem magam elé az egriek és a törökök ádáz küzdelmét, hogyan használták a kavicsos dobót és a vízzel teli üstöt a saját rafinált módjukon, hogyan kerülték el a törökök aknáit, hogyan, mire használták a különböző kaliberű ágyúikat, mire használták a sötét kazamatákat. Megnéztük, hogyan verték vissza a magyarok a törököket az első hullámban. A falakról a kilátás elképesztő.

A várból kimenet azt mondtam magamban: „Erről szólt a regény, és most e legendás várban állhattam.”

Kocsis Károly, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Magyarkanizsa

*Szeged után Tisza-kanyar,
folyó jobb partján tábla hamar
jelzi e város nevét.*

*Igaz, e helyen nem kapni tevét.
Dolgos nép él itt, szerb és magyar.
De ne lökjem sokáig róla a rizsát,
látogasd meg inkább Magyarkanizsát!*

**Szatmári Viktória, 6. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa**

Kezdődik!

*Ősz, ősz, ősz,
kezdődik az ősz!
Kezdődik az iskola,
a „várva várt” iskola.
A levelek sárgulnak,
a madarak költöznek,
a fák színesbe öltöznek.
Mi is várjuk az ősz,
a vidám lelkű csösz!*

**Könyves Fanni, 6. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada**

RÜGYFAKADÁS

A 8. osztály jezdetén

Vége van a nyárnak,
Gyerekek az iskolába járnak.
Vége van a strandolásnak,
Itt az ideje a tanulásnak.

Vége van a nyárnak,
A madarak délebbre szállnak.
Vége van a délig alvásnak,
7.30-kor az iskolába várnak.

Jó újra találkozni az osztálytársakkal,
Beszélgetni, játszani,
Tanulásba szálltunk, nem sok kedvvel,
De 8.-ban tanulni sokat kell.

Farkas Dénes, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Interjú Varga Anikóval

Varga Anikó zongoratanár az apatini Stevan Hristić zeneiskolában.

Dorca: Mikor kezdted el zenével foglalkozni?

Anikó: Hétévesen. Nővéremmel, Enikővel mindennap bejártunk Apatinba a zeneiskolába.

Dorca: Milyen iskolát végeztél?

Anikó: Általános közép fokú zeneiskolát végeztem, majd középiskolát, és végül a szabadkai tanítóképzőn diplomáztam.

Dorca: Mit szeretsz a szakmádban, és mi az, ami kicsit nehéz benne?

Anikó: Szeretem a zenét és látni a gyerekek örömét, érdeklődését a művészet és konkrétan a zongorázás iránt. Manapság igen nehéz lekötni a gyermekek figyelmét.

Dorca: Milyenek a diákok? Vannak-e közöttük tehetségesebbek?

Anikó: Eleinte minden diák izgatott és érdeklődő, de a lelkesedés idővel lankad. Vannak tehetségesek, de sajnos csak néhányan. A tehetség mellé még rengeteg szorgalom és kitartó gyakorlás kell.

Dorca: Melyek a szakmád előnyei, és melyek a hátrányai?

Anikó: Előnye, hogy gyermekekkel könnyebb foglalkozni, mint a felnőttekkel. Hátránya a sok türelem és vívódás, amit a szülőkkel szemben kell tanúsítani.

Dorca: Milyen zenét hallgatsz szívesen?

Anikó: Elsősorban a komolyzenét, de hallgatok meditatív és rockzenét is.

Dorca: Van-e kedvenc zeneszerződ?

Anikó: Igen, több is. Pl. Bach, Beethoven, Brahms.

Dorca: Mi számodra a kikapcsolódás?

Anikó: Olvasás, séta és takarítás.

Dorca: Köszönöm a közreműködésedet!

Sulc Dorca, 6. osztály, József Attila iskola, Kupuszina

Őszi vers

Nézz ki pajtás, nézz ki az ablakodon!
Nézz ki! Kit látsz a fákon?
Igen ő az, megjött,
és színesebb ruhát öltött.

Elhozta a gyümölcsseit,
köztük van a szilva is.
Azt kérdezed, megérett-e már a szőlő?
Kérdezd meg a csószot vagy az őszit.

Remélem, hogy nemsokára elmegy,
mert én már unom a szelet.
Inkább várom a telet,
mert építhetek hóembereket.

Klima Döniz, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

Azt hiszem, sok verset olvastak és értelmeztek magyarórán a **kisorrosi hatodikosok**, mert ráéreztek valamire, ami a költeményt a valóság fölé emeli. Ezt **Pozsár Nikoletta** versének címe is sugallja: Tündéri virágocska rímei. De tündéri vers **Ökrös Kálmáné** (Utazó Péter rímei), **Cirok Ádámé** (Kicsi Bolygó rímei), **Martonosi Alené** (Juhász Ábel rímei), **Molnár Ritáé** (Álmos Martina rímei) és **Szorcsik Andreaé** (Komoly Abigél rímei) is. Közülük kettő került be a mai Rügyfakadásba, és a többi is olvasható majd a következőkben.

Juhász Ferenc- idézet indította meg azokat a gondolatokat, amelyekben a **zentai Thurzó Lajos iskola hetedikesei** anyanyelvükhöz, gyökereikhez való ragaszkodásukat fejezték ki. Ezekből pedig én idéztem néhányat a mai Rügyfakadásban.

Egy kis nosztalgiát, de sok örömet, vidámságot, játékoságot varázsolt írásaitokba a vissza-visszapillantó nyári nap. Az érzések és élmények legtöbbje rímbe és ritmusba öltözött. Így, jó hangulatban nem is olyan nehéz elkezdni az új tanévet, sem annak, aki írta, sem annak, aki olvassa ezeket a verseket, fogalmazásokat a mai Rügyfakadásban.

Engem pedig a fentiekén kívül az is jókedvre derített, hogy együtt jól megtelt a Rügyfakadás postaládája, és ezt a következőknek köszönöm:

Ada: Bozsóki Boglárka, Cvitkó Nikoletta, Gyarmat István, Könyves Regina és Klima Döniz. Rajzot küldött: Bajusz Réka–Agócs Ágota, Apró Zsanett–Tóth Veréb Ivett, Árpási Petra–Boros Patrícia, Bera Áron–Csonka Bence, Istenes Gábor–Janković Danijel, Krizsán Kamilla–Tóbiás Alexandra, Kubina Molli–Kitli Tamara–Koós Natália, Lajkó Dennis–Divović Gorán, Šelemba Zsolt–Vuletić Viktor, Szabó Martin–Tormás Tamás és Varga Zsolt–Nagypál Noé;

Bácskertes: Báló Zsanett és Sulc Dominika;

Csantavér: Anitty Klaudia, Balić Ivet, Farkas Dénes, Juhász Rebeka, Kovács Ákos, Kovács Emese, Kopunovity Rebeka, Kozma Katinka, Oszvár Bianka, Pajor Dénes, Patócs Fanni, Pletikoszity Dávid, Sinkovics Sztella, Vituska Ádám, Vörös Friderika és Vörös Júlia;

Kisorrosz: Cirok Ádám, Karácsonyi Anita, Kiss Rita, Lackó Márta, Martonosi Alen, Molnár Dániel, Molnár Rita, Nyári Zsolt, Ökrös Kálmán, Pozsár Nikoletta, Szorcsik Andrea;

Magyarcsernye: Bába Anita, Bajusz Ármin, Biacsi Nikolett, Bokor Bernadetta, Fazekas Anasztázia, Fazekas Róbert, Fehér Melinda, Kiss Zsanett, Korom Andrea, Oláh Anita, Oláh Dávid és Palatinus Tímea;

Magyarkanizsa: Bálint Fanni, Cíkó Lea, Csubrilo Máté, Dobó Szabolcs, Krizsán János (2 írás), Pintér Sándor (2 írás), Rózsa Fanni (2 írás), Zákány Klaudia és Szatmári Viktória (2 írás);

Nagykikinda, Fejős Klára iskola: Balázs Oszkár, Csányi Viktor, Márkovics Gabriella és Rice Emma;

Pacsér: Drágity Nikolett és Mijić Martin;

Szabadka, Jovan Jovanović Zmaj iskola: Rajzot küldött: Benčun Luna, Dékány Máté, Fehér Noémi, Horváth Réka, Horvát Szabasián, Kávai Rita, Kovács Szuzana, Losonczy Miklós (2 rajz), Nagy Nikoletta, Ökrös Kyra, Sipraga Lúna (2 rajz), Savović Mila és Spasić Nikola;

Szaján: Törköly Bálint.
Üdvözlettel:

Tomán Mária

Utazó Péter rímei

Ismerős környék,
legelők, dűnék.
Mindenholt síkság,
Merre szem ellát.

Robog az autó,
szélesek az utak.
Változnak a tájak,
Nőnek a házak.

Itt már nincs
búzatenger, se tengeri,
csak hegy, amely az
 eget veri.

Meglátjuk a vizet,
amely oly kék, mint az ég,
és hűsítőek a hajjai.
Felkiáltunk: Ím a tenger partjai!

Ökrös Kálmán, 6. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorrosz

Brad Pitt

A világ legismertebb és legvonzóbb színészeként emlegetik. Neki van sokak szerint a legszebb élettársa is. Filmjeiben viszont talán többször játszik örültet, mint szelíd, családias férfit. Jóképű vámpírnak számított, mielőtt még Robert Pattinson megjelent volna a színen. Legutóbbi filmjében zombik ellen veszi fel a harcot. Sok filmben játszott, de nem volt ez mindig így. Képzelt interjúnk Brad Pitt-tel készült.

– Az iskolában is sztártípus voltál?

– Egyáltalán nem. Inkább sportoltam és rendszeresen részt vettem iskolai vitakörökben. Musicalesben megjelentem ugyan, de ez is inkább az iskolai imázs végett volt. Valójában újságírónak, de főleg marketingesnek készültem egy missouri egyetemem.

– Hogyan lettél színész?

– A nehezebb és az örültebb utat választottam. Közvetlenül a diplomaszerezés előtt Los Angelesbe mentem, színészleckéket venni.

– Miért döntöttél így?

– Valami bekattant az agyamban. Azt láttam, hogy a barátaim lediplomáznak, családot alapítanak, és innentől kezdetét veszi a kispolgári életük. Megrettentem, túl szűknek éreztem a teret, nem is álltam készen arra, hogy családot alapítsak. Ez egyfajta pánikroham volt. Szerettem viszont a filmeket, és egy világos pillanatomban határozottan éreztem, hogy filmeket akarok készíteni, ehhez pedig nem Missouri volt a legmegfelelőbb hely. Ekkor döntöttem, ha a filmek nem jönnek el hozzám, nekem kell utánuk mennem.

– A terved azonnal bejött?

– Éppenséggel nem, sokáig azt hittem, nagy butaságot tettem. Azt mondják, nem létezik megalázó munka, csak munka, de amivel én foglalkoztam, azon sokat mulattak későbbi ismerőseim. Hűtőket szállítottam, éjszakai alakokat fuvaroztam, még csirkét is reklámoztam óriási, sárga csirkének öltözve.

– Milyen filmekben jelentél meg először?

– Kezdetben sorozatokban, például a Dallasban, a 21 Jump Streetben, a Growing Pains-ben. Mindez a nyolcvanas években történt. Ezek után játékfilmekben is szere-

peltem, de a pályafutásom igazán csak a kilencvenes években indult be.

– Mely alkotások jelentettek mérföldköveket számodra?

– Talán a Thelma and Louis, a Folyó szeli ketté, a Kalifornia – a halál nem utazik egyedül és a Tiszta románc. Majd a kilencvenes évek közepén az Interjú a vámpírral és a Szenvedélyek viharában játszottam. Utóbbival az elismerések is megérkeztek, több díjra is jelöltek.

– Mit tartogatott számodra a kilencvenes évek második fele?

– Újabb jó filmeket, ezek például a Hetedik, a 12 majom, a Hét év Tibetben, Az ördög maga és a Ha eljő Joe Black. Az említett alkotásokat jól fogadta a közönség.

– Hogyan indult a kétezres év?

– A mexikói és az Oceans Eleven – Tripla vagy semmi már az első évben jól teljesített. Utóbbinak folytatása is lett, 2004-ben az

Oceans Twelve – Eggyel nő a tét, 2007-ben pedig az Oceans Thirteen – A játszma folytatódik. Ezeket leszámítva nem jellemzők rám a folytatásos filmek, de ki tudja, mit hoz még a jövő.

– Ami a jövőt illeti, újabban a World War Z-ben zombik ellen harcolsz. A filmet Budapesten forgattátok. Korábban is jártál errefelé?

– A nyolcvanas évek végén első ízben kaptam errefelé főszerepet, ez a hold fia című film volt. Az akkor még egységes Jugoszlávia területén forgattunk. A háború viszont közbeszólt, a film pedig eltűnt. Egy jó ideig elő se került. A nyolcvanas évek végén Magyarországon is megfordultam. A pályaudvaron aludtam, leszállítottak a vonatról, mert nem voltak rendben a papírjaim. Akkoriban még nem voltam ennyire ismert. Most már más a helyzet.

Karinthy Frigyes

A jó tanuló felel

A jó tanuló az első padban ül, ahol hárman ülnek: ő a középén, a jó tanuló, Steinmann. Az ő neve nem tisztán egy ember jelzésére szolgál; – szimbólum ez a név, ahány fiú az Osztályban, annyi apa ismeri otthon ezt a nevet. „A Steinmann miért tudja megtanulni?” – kérdezi otthon harminckét apa harminckét fiútól. „Kérd meg Steinmant, hogy magyarázza meg”, mondja az apa, és a fiú valóban megkéri a Steinmant. A Steinmann mindent tud előre, még mielőtt megmagyarázták volna. Matematikai lapokba dolgozik, és titkos szavakat tud, amiket csak az egyetemen tanítanak. Vannak dolgok, amiket mi is tudunk, de ahogy Steinmann tudja, az a biztos, az az egyedüli helyes, az az Abszolút.

Steinmann felel.

Ez különleges, ünnepélyes pillanat. A tanár sokáig nézte a noteszt; halálos feszültség remeg az Osztály felett. Mikor később a francia rémuralom történetét olvastam, mikor a Bicêtre foglyai közül előszólítják a halálraítélteket: mindig így tudtam csak elképzelni. Az agyak utolsó, véres erőfeszítésben kapkodnak lélegzet után – még van két másodperc, azalatt mindenki vilámgyorsan elmondja magában a mértani haladvány tételeit. Tanár úr, én készültem, mondja az ember magában. Tanár úr, fiam tegnap gyöngékedett. Az egyik lehajol a füzeté fölé, mint a strucc, hogy ne lássák. A másik merőben szembenéz a tanárral, szuggerálja. A harmadik, idegember, egészen elernyed, és behunyja a szemét: hulljon le fejére a bárd. Eglmayer, az utolsó padban egészen elbújik Deckmann háta mögé, ő nincs is itt, köszöni szépen, nem tud semmiről, őt írják be a hiányzók közé, töröljék ki az élők sorából, őt felejtsek el, béke poraira, ő nem akar részt venni a közélet küzdelmeiben.

A tanár kettőt lapoz, a K betűnél lehet – Altmann, aki az év elején Katonára magyarosította a nevét, e percben mélyen megbánta ezt az elhamarkodott lépést. – De aztán nagyot lélegzik: egyszerre megállnak, és a tanár becsukja a noteszt.

– Steinmann! – mondja egészen halkán és kivételesen.

Nehéz, felszabadult sóhaj. Kivételes, ünnepélyes hangulat. Steinmann gyorsan feláll – a mellette ülő kiugrik a padból, szerényen és udvariasan áll, míg a jó tanuló kímászik a padból: mint egy testőr, néma

és mellékes dekoratív szereplője egy nagy eseménynek.

Maga a tanár is ünnepélyes. Oldalt ül le a székre, és összetett ujjakkal gondolkodik. A jó tanuló a táblához megy, és kezébe veszi a krétát. A tanár gondolkodik. A jó tanuló erre felkapja a spongyát, és sebesen törölni kezdi a táblát: ebben végtelen előkelőség és önérzet van, ezzel azt akarja jelezni, hogy ő ráér, hogy neki nem kell most törni a fejét, ő nem fél, ő mindig készen van, ő addig is, míg a felelés kezdődik, valami hasznosat akar csinálni a társadalomnak, ő ráér gondolni a köztisztaságra és az emberiség bekés fejlődésére, és letörüli a táblát.

– Hát – mondja a tanár, és gondolkodva húzza a szót –, majd valami érdekes példát veszünk...

A jó tanuló udvariasan és végtelen megértéssel köhög. Természetesen, valami érdekes példát, az érdekes helyzetnek megfelelőt. Most úgy néz a tanárra, komolyan és melegen, mint egy szép grófnő, akinek egy gróf megkérte a kezét, és mielőtt válaszolna, megértéssel és rokonszenvvel mélyen a gróf szemébe néz, jól tudva, hogy e tekintet elbűvöli a gróft, s a gróf remegő boldogsággal sejtje, hogy a válasz kedvező lesz.

– Vegyünk egy kúpot... – mondja a gróf.

– Egy kúpot – mondja Steinmann, a grófnő. De már ezt is úgy tudja mondani, ez a Steinmann, annyi megértéssel, olyan okosan: csak ő tudja, mennyire kúp az, amit veszünk. Én, Steinmann, a legjobb tanuló az egész osztályban, veszek egy kúpot, mivel engem, mint az erre legalkalmasabbat, megbízott a társadalom. Még nem tudom, miért vettem a kúpot, de nyugodtak lehetek mindannyian, bármi történjék ezzel a kúppal, én is ott leszek a helyemen, és megbirkózom vele.

– Különben – mondj a tanár hirtelen –, vegyünk inkább egy csonka gúlát.

– Csonka gúla – ismétli a jó tanuló, ha lehet még értelmesebben. Ő a csonka gúlával éppen olyan határozott, barátságos, bár fölényes viszonyban van, mint a kúppal. Mi neki egy csonka gúla? Ő nagyon jól tudja, őt nem lehet félrevezetni, a csonka gúla is csak olyan gúla, mint más, normális gúla, egyszerű gúla, amilyent egy Eglmayer is el tud képzelni – csak le van vágva belőle egy másik gúla.

A felelés rövid ideig tart. Félszavakban beszélnek egymással, értik egymást, lassanként intim dialógus alakul ki a tanár és a jó tanuló közt: mi már nem is értjük, ez az ő kettejük dolga, két rokon lélek, mely itt előtünk egyesül, a differenciálegyenletnek éteri légkörében. Egy mondat közepén eszmél rá a tanár, hogy miért is beszélgetnek ők, hogy ez felelés, az előmenetel megítélése. A jó tanulóknak be se kell fejezni ezt a mondatot. Minek befejezni? Maradt-e szemernyi kétség afelől, hogy be tudja fejezni?

A jó tanuló szerényen és illedelmesen ül le. A következő percben már roppant érdeklődéssel figyeli a következő felelő szánalmas dadogását: egy szónál gúnyosan és diszkrétten elmosolyodik, és a tanár tekintetét keresi lopva, hogy még egyszer összenézzen vele, és a tanár látja, hogy ő, bár nem szól, arcizma se rándul: e gúnyos mosolyban jelezni óhajtja, mennyire tisztában van vele, milyen marhaságot mondott a felelő, és hogy mit kellett volna felelnie.

Kedves Olvasó Tanulók!

Maradjunk továbbra is az iskola-témánál irodalmunk olvasása és tanulmányozása folyamataiban! **Karinthy Frigyes** (1887–1938) klasszikussá vált novelláit, **A jó tanuló felel** és **A rossz tanuló felel** címűeket olvashatjátok mai rovatunkban; a *Tanár úr kérem* című 1916-os Karinthy-kötetben láttak napvilágot.

A humor nagyon hatásos eszköz az irodalomban. A bírálat legcélravezetőbb eljárása. E novellákban is a leleplezés erejével hat. Mi ellen irányul Karinthynek a humor poétikája révén kifejezésre jutó kritikája? Olvassátok el a novellákat, és beszéljünk meg e kérdéseket a Gyöngyhalász hasábjain!

Bence Erika

A rossz tanuló felel

Nem, mára nem lehetett számítani igazán. Hiszen számított rá, persze, hogy számított, sőt múlt éjjel álmódott is ilyesfélét: de álmában magyarból hívták ki, igaz, hogy úgy volt, mintha a magyart is a Fröhlich tanítaná. Álmában elintézte az egész kérdést, a párhuzamos vonalokról felelt, egyfelesre.

Mikor kimondják a nevét, nem hisz a füleinek, körülnéz: hátha csoda történik, hátha csak agyrem, nyomasztó lidércnyomás volt, hogy ez az ő neve, és most felébred ebből az álomból. Aztán egy csomó füzetet felkap a padról. Míg végigmegy a kis utcán, a padosorok közt, ezt gondolja: „Ápluszbé-szeráminuszbé egyenlő ánégyzetmínusz-bénégyzet.” Ezt fogja kérdezni. Biztosan ezt fogja kérdezni. „Ha nem ezt kérdezi, átme-gyek különbözeti vizsgával a polgáriba, és katonai pályára lépek.”

Közben megbotlik, és elejti a füzeteket. Míg a földön szedeget, háta mögött felzúg az obligát nevetés, amit ezúttal senki se tilt be: a rossz tanuló törvényen kívül áll, rajta lehet nevetni.

A tanár leül, és maga elé teszi a noteszt. Ránéz. A rossz tanuló görcsösen mondogatja magában: „ápluszbé-szer...” veszi a krétát. A tanár ránéz.

– Készült? – mondja a tanár.

– Készültem.

Ő igen, hogyan készült volna. A halálra-ítélt is elkészül: felveszi az utolsó kenetet, és lenyíratja a haját.

– Hát akkor írja.

A rossz tanuló a tábla felé fordul.

– Bénégyzetmínuszpluszmínusznégyzet-gyökbémínusznégyácészerkétá.

És a rossz tanuló engedelmesen írni kezd és mondja utána a számokat. Írja, írja, mint Ágnes asszony, tudja, miről van szó, látja a tételt „éppen úgy, mint akkor éjjel”, mikor elaludt mellette, és fogalma se volt róla, mit jelent az egész. Igen, ez az, homályosan sejt-i, valami másodfokú egyenlet – de hogy mi lesz ebből...

Szép lassan és kalligrafikusan ír. A négyesnek a szárát vastagítja – a vonalból, ami törtet jelent, gondosan letörül egy darabot, ehhez külön elmegy az ablakig a spongyá-ért. Időt nyer ezzel. Hátha csöngetnek ad-dig. Vagy valami lesz. Úgyse sokáig szerepel ő itten a dobogón. Ezt még felírja, az egyen-lőségjelet is szép lassan felrakja – igen, ezt még úgy csinálja, mint más, felsőbb lények,

mint egy jó tanuló. Felírja még „á²”. A kato-naiskolában nagyon korán kell felkelni, vil-lan át az agyán, hirtelen. De aztán hadnagy lesz az ember. Esetleg kimegy Fiuméba.

Közben szép lassan ír – még mindig nem írta le. Hozzá nem értő ember, aki ezt a jele-netet figyeli, azt hiszi, valami jó tanuló felel. De a szakértő tudja már, mit jelent az, mikor valaki ilyen határtalan gonddal rajzolja a kettes farkincáját. Halálos csend körös-kö-rül. A tanár nem mozdul. Most beszélni kell.

– A másodfokú egyenlet... – kezdi értel-mesen és összehúzott szemmel, és mélysé-ges figyelemmel nézi a táblát.

– A másodfokú egyenlet... – ismétli olyan ember modorában, aki nem azért ismétli a szót, mintha nem tudná, mit akar mon-dani, hanem inkább azért, mert rengeteg mondanivalója közül a leghelyesebbet, a legfrappánsabbat, a legtökéletesebbet vá-logatja és mérlegeli.

De a tanár, ó, a tanár már tudja, mit jelent ez.

– Készült? – mondja keményen és szára-zon.

– Tanár úr kérem, én készültem.

Ezt bezeg villámgyorsan mondja: véres dac, lázadó kétségbeesés remeg a hangjá-ban.

Tanár (széles gesztussal): – Hát akkor halljuk.

A rossz tanuló nagy lélegzetet vesz.

– A másodfokú egyenlet az elsőfokú egyenletből származik oly módon, hogy az egész egyenletet megszorozzuk...

És most beszél. Valamit beszél. A második mondatnál arra számított, hogy fél-beszakítják – lopva néz a tanár felé. De az mozdulatlan arccal néz, se azt nem mondja, hogy jó, se azt, hogy rossz. Nem szól. Pedig a rossz tanuló nagyon jól tudja, hogy nem lehet az jó, amit ő beszél. Hát akkor miért nem szól a tanár? Ez rettenetes. A hangja reszketni kezd. Egyszerre látja, hogy a tanár felemeli a noteszt. Erre elsápad, és szédítő gyorsasággal kezd:

– A másodfokú egyenlet úgy származik az elsőből, hogy végig... Tanár úr kérem, én készültem.

– Polgár Ernő – mondja hangosan a ta-nár.

Mi ez?

Már egy másikat hívtak ki? Óvele végez-tek? Mi ez? Álmodik?

– A másodfokú egyenlet... – kezdi újra, fenyegetően.

Polgár Ernő függén kijön, és a tábla másik végén már veszi a másik krétát.

– A másodfokú... Tanár úr kérem, én ké-szültem.

Senki sem felel. És most ott áll egyedül a tömegben, mint egy szigeten. De még nem megy helyre. Neki nem mondták, hogy menjen helyre – odvas és züllött, kitaszított szívvel áll ott –, neki nem mondták, nem mondták. Ő még felel. Most végigmenjen, újra, a padosorok közt? Nem, inkább áll, hü-lyén: keze dadogva babrál a táblán, a félbe-maradt egyenlet roncsai közt, mint a lezu-hant pilóta, a motor megpattant hengerei fölött. A másik fiú közben már felel is. Valami párhuzamos vonalokról beszél – ez is olyan idegen és furcsa... mint minden... amivel itt évek óta foglalkoznak körülötte... foglalkoz-nak vidáman és ruganyosan és hangosan... és amiből ő soha nem fogott fel semmit... néhány mondatot jegyzett meg eddig, s azokon úszott...

És így áll most, még áll, reménykedik, ud-variasan figyeli, amit a másik beszél... néha helyeslően bólint, legalább ezzel jelzi, hogy ő készült, ő tud... néha bátortalanul meg is szólal, abban az illúzióban ringatja magát, hogy őt kérdezték, de csak halkán, hogy ne küldjék helyre... aztán szerényen elhallgat és figyel... előrehajol, részt vesz a felelésben, odaadja a krétát, buzgólkodik a felelő körül, még súg is neki, hangosan, nem azért, hogy segítsen, de hogy a tanár lássa, hogy ő súg, tehát ő tud... Egyszóval: nem adja meg ma-gát.

Egyszer aztán minden ereje elhagyja, elhallgat, és még egyszer a katonaiskolára gondol. Elboruló elméjében, mint távoli szavak, verődnek vissza a zajok... a kréta ropogása... elfolyanak az arcok, és egy pillanatra világosan látja a végtelent, amelyről e percben jelentette ki a felelő, hogy ott a párhuzamos vonalak találkoznak. Látja a végtelent... nagy, kék valami... oldalt egy kis házikó is van, amire fölül fel van írva: „Bejárta a negyedik végtelenbe.” A házban fogasok vannak, ahol a párhuzamos vona-lak leteszik a kalapjukat, aztán átmennek a szobába, leülnek a padba, és örömmel üdvözlük egymást... a párhuzamos vonalak, igen... a végtelen, a megértés, a jóság és emberszeretet osztályában, ahová ő soha eljutni nem fog... ama „felsőbb osztály”, melybe „elégtelen eredmény miatt fel nem léphet” soha.

A szókimondó sztárok ideje

Tudod-e, miért lesz idén rendkívüli november 5-e? Vajon mi a különös ebben a dátumban? Első ránézésre valóban semmi. A zenevilág viszont lázban ég, hiszen ezen a napon jelenik meg két egymástól minden szempontból teljesen független, de egyformán népszerű előadó új albuma. Egyetlen közös bennük talán csak az, hogy mindketten szókimondóságukról ismertek.

Avril Lavigne: Rock N Roll

Kezdjük a hölgyekkel. Pontosabban egy hölgygel, méghozzá Avril Lavigne-nyel, aki november 5-én rukkolt elő az észak-amerikai piacon ötödik stúdióalbumával. Erről a *Here's to Never Growing Up* után a napokban a *Rock N Roll* című zeneszáma is megismerhettük, amelyet többek közt férjével, a nickelbackes Chad Kroegerrel írt. Az utóbbi kaotikus, animációs képkockákkal kiegészített klipjében a kanadai énekesnő a külsejével és viselkedésével is megbotránkoztat. Fűrészes gitárját nemcsak zenélésre használja, hanem egy cápafejű medvét is kivégez vele, ezzel megmennti az emberiséget. Ami a megbotránkoztatást illeti, Avril biztosra ment, a szokatlanul hosszú, ötperces videóban még csókot is vált Danica McKellar színésznővel.

A kanadai énekesnő nemrég bemutatta legújabb nagylemezének borítóját is, és a címet is elárulta. Avril soron következő, szám szerint ötödik korongja nemes egyszerűséggel az *Avril Lavigne* címet kapta, a borítón pedig a kritikusok szerint az énekesnő glam-modelleket megszégyenítő fotója szerepel. A hírt Avril személyesen adta közre hivatalos Twitter-oldalán. Azt is megosztotta a rajongókkal, hogy gyakorlatilag kész az anyag, apróbb simítások vannak még hátra, de nagyobb változtatás, ami késleltethetné a debütálást, már biztosan nem lesz. Szerinte rockosabb, pörgősebb és egyben vidámabb is lesz, mint az eddig megjelent albumai. A régóta várt korongon az ifjú

Eminem

férj, a Nickelback frontembere, Chad Kroeger, illetve az ex-Evanescence-tag, David Hoghes is közreműködik, de a pletykák szerint egy duett erejéig Marilyn Manson is feltűnik majd.

A szókeség első albumát 2001-ben adta ki *Let Go* címmel, melyet 2004-ben az *Under My Skin* követett. A *The Best Damn Thing* 2007-ben készült el, majd négy év kihagyás után a *Goodbye Lullaby*-val jelentkezett 2011-ben.

Avril szerint élete végre sínen van: magánélete remek, és a szakmai sikerek is érkeznek szépen sorban. Mindemellett üzletasszonyként is igyekszik helytállni, saját ruhamárkája jelent meg szerte a világon, továbbá már három különböző parfümöt és egy manikűrkollekción is piacra dobott.

Eminem: Berzerk

Kanye West és Jay-Z után a hiphopvilág talán harmadik vezető rappere, a detroiti Eminem is visszatér. A hosszan készülő, 2000-es *The Marshall Mathers LP* folytatásának szánt *The Marshall Mathers LP 2*. Észak-Amerikában

szintén november 5-én érkezik. Erről nemrég debütált a beharangozó *Berzerk* című szerzemény, amelynek tárproducerere Rick Rubin.

Alighogy megjelent a szám, Eminem már is kisebb botrányba keveredett. Néhány hete egy londoni koncertjén ugyanis megtiltotta a BBC-nek, hogy fotót készítsen vagy hangot rögzítsen. Döntését azonban megindokolta, elmondása szerint azt akarta, hogy akik belépőjegyet váltottak, kiválasztottnak érezzék magukat. Az új albumról is előadott néhány dalt, azokat pedig meglepetésnek szánja a megjelenésig. Eminem tehát ezúttal inkább titokzatos, mint fecsegő.

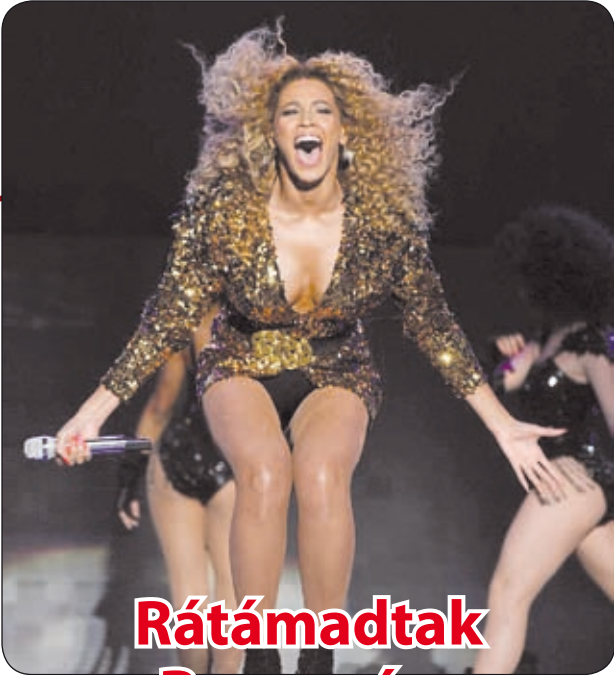
A rapper Marshall Bruce Mathers III. néven született, művésznéve Eminem, alteregója Slim Shady. Népszerűségét is ez a név hozta meg, pontosabban az 1999-ben megjelent *The Slim Shady* album. Harmadik albumának jegyzik a *The Marshall Mathers LP*-t, amelynek folytatása lesz a soron következő, habár időközben néhányat még megjelentetett, ráadásul több formációban is megfordult. Eminem népszerűségét fokozta, hogy ő lett az első olyan előadó, aki három egymást követő lemezével nyert a legjobb rapalbum kategóriában. A *The Marshall Mathers LP*-t a legjobb és legsikeresebb albumai közt tartják számon.

Diszkrétan ugyan, de Eminem filmkarrierje is beindult. Habár volt egy kis szerepe a 2001-es *Balhé a mosodában* című filmben, a hivatalos hollywoodi debütálására a félig önéletrajzi ihletésű *8 mérföld* című produkció során került sor, amely 2002 novemberében jelent meg a mozikban. A rapper szerint a film nem követi szóról szóra az életét, de reprezentálja, hogyan nőtt fel Detroitban. Néhány dalt is felvett a filmzenéhez, köztük a *Lose Yourself*-et, amely a következő évben elnyerte az Oscar-díjat a legjobb eredeti dal kategóriában. Eminem korábbi sikereit szem előtt tartva, nagyok az elvárások az új albumát illetően is.

Összeállította: L. M.

Avril Lavigne

Rátámadtak Beyoncére

Nem kis meglepetés érthette Beyoncé-t, amikor São Pauló-i fellépése során egy rajongója rátámadt. Egy felvételen is jól ki-vehető, amint Beyoncé épp a tömeg előtt guggolva énekel, majd egy alak belekapaszkodik, és magával akarja rántani a tömegbe. Szerencsére a biztonsági őr kapcsolt, és megmentette az énekesnőt, aki mintha mi sem történt volna, folytatta koncertjét. Egyébként turnéja során nem ez volt az első eset, hogy a sztár bajba került. Montreali fellépésén hosszú haja beleakadt egy szélgé-
be, és testőreinek csak nagy nehezen sikerült kiszabadítaniuk. A koncert mindeközben sem állt le, egy percre sem.

Oláh Ibolya visszatér

A nyíregyházi születésű énekesnő, Oláh Ibolya, tíz éve rob-bant be a zenei életbe a Megasztár révén. Dolgozott a Roy és Ádám duóval, szólózott és más formációkban is megfordult, ezúttal viszont egy együttessel, a Karmapirinnel tér vissza. A zene-
kar tagjai azt mondják, hogy az egész olyan számukra, mint a Csipkerózsika-álmom, még nem ocsúdtak fel belőle teljesen. Azt is elmesélték, hogy Ibolya vérbeli profiként jelent meg az első próbán, meggyőzték a dalok, és azonnal lelkes munkába vetette magát. Az elkövetkező időszakot pedig arra használják, hogy a fellépések alkalmával is összecsiszolódjanak.

Új albumot adott ki

Második önálló albumát adta ki Janicsák Veca Édes szavakkal címmel. A CD-n és a digitális albumon egyaránt tizenhárom vadonatúj felvétel kapott helyet. Két dal zenéjét teljes egészében Veca írta, sőt egyik szöveget is, míg a többi dalnál társszerzőként volt jelen. Az új album kapcsán az énekesnő elárulta, hogy olyan albumot igyekeztek összeállítani, amelyen vannak erőt adó, jó kedvű, de mélyebb, elgondolkodtató dalok is. Veca szerint ez a lemez és a dalok is őt tükrözik. Az új album mellett Veca és csapata koncertkülönlegességgel is készül a rajongók számára.

Ő vajon kiért rajongott?

Tinédzser lányok milliói ra-jonganak érte, de vajon Robert Pattinson kiért vagy kikért rajongott tinikorában? Kik voltak azok a sztárok, akik-ről még posztert is kirakott a szobája falára? Egy interjúban erről nyilatkozott, a válasza pe-dig inkább zavarba ejtő, mint meglepő. A brit színész ugyan-is egyik csinos és már akkor világhírű honfitársa, Kate Moss képeivel ragasztotta tele szobáját, hiszen, mint mondta, teljesen belehabarodott a szu-permodellbe. Az interjú során azt is elmesélte, hogy tisztára meg volt érte örülve, de így visszagondolva már vicces az egész. Hozzátette, hogy nem-csak Kate Mossért, de az egész divatszakmáért rajongott. Ruhákat is tervezett, egyszer egy egész füzetet telerajzolt, de nem hozakodott elő velük, mert attól félt, hogy kicsúfol-ják. Mint mondta, lenyűgöző-nek tartja, hogy néhány villám-gyors vonalból fantasztikus kreációk születnek. A színész

egyébként modellkedett ko-rábban. Ez a rajongás annyira nem is fura, mint a másik. Az interjúban arról is szólt, hogy két végletéről van szó ugyan, de a másik hölgy, akinek a ké-pei a falát díszítették, az Linda Blair ördögűzős karaktere. Ez pedig érdekes módon nem esik annyira messze a vámpí-rok világától.

A profi filmkészítés alig néhány éve még drága mulatságnak számított, hiszen a felszerelés megvásárlása több ezer eurós költségeket jelentett. A digitális fényképezőgépek szolgáltatásai között azonban megjelent a Full HD videofelvételi lehetőség, ami forradalmasította a filmkészítést.

Érdekes tény, hogy a Full HD videók készítésére is alkalmas D-SLR kamerák a profi filmesek érdeklődését sokkal inkább magukra vonták, mint a profi technikához közelítő konsumer videokamerák. A Canon EOS 5D Mark II volt az első, amely olyan videó-minőséget nyújtott, ami akár a televízióban, akár a filmvásznon is megállja helyét. Ezt bizonyítják azok a YouTube-on megtalálható felvételek is, amelyeket Vincent Laforet forgatott, aki elsőként vehette kézbe a Canon full-frame-es fényképezőgépét, hogy kvalitásait megtapasztalja.

Csúcstechnika Full HD minőségben – Tökéletes képgyenge fényben is

A fényképezőgépek közkedvelté válásának a filmezésben talán a legfőbb oka a magas ISO-érzékenység, ami egy filmszalnál gyakorlatilag ISO 200-nál megáll. Ehhez képest az EOS 5D Mark II legmagasabb ISO 25600, az EOS 1D Mark IV-é pedig ISO 102400, ennek köszönhetően ISO 3200–6400 értéknél még biztosított ugyanaz a képminőség, mint egy ISO 200-as film esetében.

A magas érzékenységgel pedig a világítás nagyságrenddel kevesebb ráfordítást igényel fizikailag és anyagilag egyaránt, mivel egy forgatásnak épp a jelenet bevilágítása a legmunkaigényesebb és legköltségszerűbb része. Az előtér bevilágítása nem okoz nagy problémát, viszont a háttéré, különösen éjszaka nagyon bonyolult, ha alacsony az érzékenység, és nem akarjuk, hogy a szereplők mögött csak egy fekete lyuk látszson. Az éjszakai háttér bevilágítása azért is nehéz, mert nem csupán rengeteg lámpát és generátort igényel, hanem a világítótesteket magasra (pl. darura) is kell helyezni, hogy az éjszakai érzés megmaradjon.

Szűk helyen is kényelmesen használható

A fényképezőgép használatának másik lényeges előnye technikai szempontból az alacsony súly és a kis méret. Ezek a tulaj-

Filmforgatás digitális fényképezőgéppel

donságok számos lehetőséget nyitnak meg a forgatás során. Egy liftes felvétel például kamerával igen bonyolult, hiszen szűk térben a stáb mellett a szereplőknek alig marad hely, és nagyon nagy látószögű objektívet kell használni, ami már képtorzuláshoz vezethet. A Sodorjon a szél című klip autós felvétele jó példa: a fényképezőgép kis súlya lehetővé tette, hogy menet közben egy állványon egyszerűen kinyújtsák az első ablakon. Egy 20 kilós kamerával ezt csak igen bonyolult tartószerkezet építésével, vagy az autó és az operatőr teherautóra pakolásával lehetett volna megtenni.

Csak manuálisan

A filmforgatásban gyakorlatilag ismeretlen az autofókusz, a megfelelő képélességért a stáb egyik tagja, a „focus puller” a felelős. Ő egy, az objektívra szerelt kiegészítő segítségével az operatőr elvárásainak megfelelően manuálisan állítja be az élességet a kép megfelelő pontjára és „húzza utána”, amikor szükséges. Ugyanezt a módszert alkalmazzák a fényképezőgéppel forgató stábok is, mivel az autofókusz a hozzáértők szerint lassú, és az élességet sokszor nem is a képező AF-pontjaira kell állítani.

A fényképezőgép más automatikus szolgáltatásait is ritkán használják forgatáskor. Legtöbbször a fohéregyensúlyt is manuálisan állítják be, a színhőmérséklet kiválasztásával, és a különböző fényforrások közötti színhőmérséklet-eltéréseket színes fóliákkal korrigálják. Az expozíció beállítása a legtöbb esetben szintén manuális, valamivel az optimális érték alá kell állítani. Így biztosan nem lesznek beégett képrészek. Könnyebbé teszi az is, hogy míg a filmnél az eredmény csak utólag látható, digitális képrögzítéskor a monitoron azonnal a kész felvétel látható.

Objektívek és egyéb kiegészítők

A filmesek a fix fókuszú objektíveket kedvelik, a halszemtől a teléig, de a zoomokat (filmes szóhasználatnál vario) is az előbbiekhöz hasonlóan használják. Ritka, hogy élnek a gyújtótávolság változtatásának lehetőségével, ha kell, inkább a fényképezőgéppel közelítenek a témára. Az objektívek széles választéka tág mozgásteret enged a fantáziának. A mélységélességgel történő „játék” mindig is a film (és a fénykép) hangulata megteremtésének egyik legfőbb eszköze volt, amit a fényképezőgép használatával most teljes mértékben kihasználhatnak a filmkészítők.

A hét holló

Egyszer volt egy ember s annak hét fia. Ez az ember mind azért imádkozott, bárcsak az Isten áldaná meg egy leánygyermekkel is. Isten meg is hallgatta sűrű imádságát, s megajándékozta egy szép kicsi leánykával. De ez a leányka olyan gyenge volt, mikor a világra jött, hogy attól tartottak, egy napot sem él. Nosza, szalasztották a hét fiút, hozzanak friss forrásvizet az erdőből, azzal keresztelik meg a gyermeket, nehogy keresztleletlen haljon meg. Szaladtak a fiúk az erdőbe, de mikor a forráshoz értek, mind első akart lenni a merítésnél, s a korszó szépen beleesett a kútba. Bele ám, s merthogy mély volt a kút, nem tudták kivenni a korszót. Búsultak szegények, most már mit csináljanak. Nem mertek hazamenni, ott maradtak az erdőben, az apjuk pedig nem tudta elgondolni, hogy mi történhetett velük.

– Bizonyosan játékbá kaptak – mondta –, s megfeledeztek a vízről.

Hát csak nem jöttek a fiúk, s az apjuk mind haragosabb lett. Azon való nagy bosszúságában, hogy most majd keresztleletlen hal meg a leányka, elkezdett átkozódni:

– Bárcsak mind a heten hollókká változnának!

Még jóformán ki sem röppent a szó a szájából, nagy cserregést, károgást hall. Föltekint az ember, s hát hét fekete holló repked felette.

Hej, édes istenem, nagy erős búbanat ereszkedett az ember szívére, de még nagyobb a felesége szívére. Sírtak, ríttak, a hajukat tépték, de sírhattak, ríhattak, a fiúk bizony hollók maradtak. Na, még szerencsájük volt, hogy a kislány nem halt meg, de sőt inkább napról napra erősödött, szépült. A kislány sokáig nem tudott arról, hogy neki testvérei voltak, de egyszer véletlenül meghallotta a szomszédoktól, hogy volt neki hét testvére, s azok miatta hollóvá lettek.

Jaj, istenem, de elszomorodott erre a leányka! Futott az apjához-anyjához, s kérdezte:

– Igaz-e, édes szüleim, hogy nekem volt hét fiútestvérem? Hol vannak, hová lettek?

– Hát bizony, mi tőrés-tagadás – mondotta az apja –, volt hét fiútestvéred, de azok szegények hollóvá változtak, mikor te a világra születted. Siratjuk is őket halálig.

E pillanattól kezdve nem volt nyugalma a leánykának. Fejébe vette, hogy a testvérei miatta lettek hollóvá, s föltette magában – egy élete, egy halála –, addig meg nem nyugszik, míg a testvéreit meg nem találja, s az átok alól meg nem szabadítja. Mondotta is a

szüleinek, hogy mit akar, de bezzeg azok még csak most sírtak, ríttak igazán! Nem elég, hogy elvesztették hét drága szép fiukat, most még kifogyjanak egyetlenegy leányukból is! De hiába sírtak, ríttak, a leánykának nem volt otthon maradása. Volt egy kicsi gyűrűje, amit emlékebe kapott a szüleitől, csak ezt vitte magával, na meg egy darab kenyeret, egy korsó vizet: így indult világá.

Ment, mendegélt a kisleány, hegyeken, völgyeken át, erdőn, mezőn keresztül, addig ment, mendegélt, míg éppen a világ végére ért. Ott a világ végén azonban olyan forrón sütött a nap, hogy a kislány rémülten szaladt tovább: azt hitte, abban a helyben hamuvá perzselődik. Szaladt a Holdhoz, de az meg olyan hideg volt, hogy szinte megfagyott. Szaladt szegény esze nélkül, s meg sem állott a csillagokig. Ezek oly kedvesen ragyogtak, mosolyogtak, leültették maguk közé, kérdezték, mi jóban jár, hogy került ide, s mikor elmondotta, hogy a testvéreit keresi, mondotta az esthajnali csillag:

– No, jó helyen jársz, kisleány. A jéghegyen van a te hét testvéred. Nesze, adok egy kulcsocskát, ezzel majd kinyitod a jéghegy kapuját, s ott megtalálod a testvéreidet.

Megköszönte szépen az ajándékot, elbúcsúzott a csillagoktól, s szaladt fel a jéghegyre, mint a sebes szél. Ahogy fölért, keresi a kulcsot, hogy kinyissa az ajtót, keresi, keresi, de nem találja. Jaj, istenem, mit csináljon most? Hogyan szabadítsa ki a testvéreit? Mit gondolt, mit nem, vette a kis kését, lenyisszentette a kicsi ujját, bedugta a kapuba s ihol, abban a pillanatban felnyílt. Belépett a kapun, de még kettőt sem léphetett, elébe áll egy törpe, s kérdi:

– Mit keresel itt, te kisleány?

Felelt a kisleány:

– A testvéreimet keresem, a hét hollót, édes törpém. Itt vannak-e?

– Itt, itt, mondotta a törpe, de most nincsenek itthon. De ha várni akarsz rájuk, míg hazajőnek, akkor csak gyere be.

Bementek a hét holló szobájába, ott a törpe megterítette az asztalt, rátett hét tányért, hét poharat, mind a hét tányérba ételt, mind a hét pohárba italt. A kislány sorba kóstolgatta mind a hétnek az ételét, mind a hét tányérról evett egy keveset, ivott a poharakból is, s az utolsó pohárba beleejtette a gyűrűjét.

Egyszerre csak nagy szárnycattogást, károgást hallott a kislány, a törpe meg jelentette:

– Na, kislány, jőnek a holló urak!

Jöttek is a hollók, beröppentek az ajtón, letelepedtek az asztal mellé, elkezdtek falatozni, de mindjárt észrevették, hogy valaki evett az ételükből, ivott az italukból.

– Vajon ki evett, s ki ivott itt? – kérdezték egymást. – Valami ember volt, az bizonyos.

Akkor a legkisebb holló véletlenül a pohár fenekére pillantott, s ott meglátta a gyűrűt.

– Nini, gyűrű! – kiáltott. – Ez a mi szüleink gyűrűje volt! Nézzétek!

– Az ám! Ez a mi szüleink gyűrűje! – kiáltották mind nagy álmélkodással.

– Óh, istenem – mondotta a legidősebb –, ha itt volna a kishúgunk, azonnal megszabadulnánk az átok alól!

Abban a pillanatban elészaladt a kislány az ajtó mögül, ahová elbújt volt, s ím, halljatok csudát, a hét holló egyszeribe fiúvá változott! De milyen szép fiúk voltak! Sorba ölelték, csókolták a kislányt, aztán se szó, se beszéd, indultak haza, meg sem álltak, míg hazáig nem értek. Hát még otthon! Ott volt csak az igazi öröm!

Még ma is mind élnek, ha meg nem haltak.

Grimm testvérek

HOROSZKÓP

KOS

Azért, hogy az iskolában nem élheted ki alkotási vágyad, még nem kell felvenni a szürke hétköznapi monotonitását. Kreatívkodj szabad időben! Tele vagy szuper ötletekkel a héten. De mielőtt teljesen beleéled magad, vizsgáld meg jobban, melyiket lehet valóban megvalósítani!

BIKA

Vedd elő kicsit a benned rejlő kreativitást, és dobd fel a legunalmasabb tevékenységeket (például a tanulást) is! Egy vidáman megtartott beszámoló többet ér ezer óra magolásnál. A héten egyre szaporodnak irigyeid, és megpróbálják elrontani az örömet. Ne hagyj, hogy sikerüljön nekik! Ne is törődj velük!

IKREK

Telis-tele vagy energiával, és izgalomra váagsz. Mi lenne, ha kivételesen nem mondanál nemet a felkínálkozó lehetőségre? Persze ésszerű keretek között. Sokkal könnyebben boldogulnál, ha nyitnál mások felé. Szomorkodhatsz, hogy milyen nehéz egyedül, de ha nem próbálkozol, magányos maradsz.

RÁK

Egy jól megtervezett információgyűjtés közelebb visz a célhoz, mint másokat. Úgyhogy csak bújd a könyveket vagy az internetet! Néha neked is kijár, hogy a társaság élére kerülj. Egy múltbéli árny egész héten kísérteni fog. Jobb lenne, ha tisztáznád a vele kapcsolatos érzéseidet!

OROSZLÁN

Fontos a kitartás és fegyelem. Ne foglalkozz az apró problémákkal, csak a célt tartsd szem előtt! Ne ijedj meg, ha küzdened kell kicsit. Tudod, hogy valaki hazudik neked. Játssz nyílt lapokkal, és vond kérdőre az illetőt! Még szerencse, hogy mindig képes vagy megbocsátani.

SZŰZ

Könnyen lehet, hogy azon kapod magad, hogy minden ajtó kinyílik, mielőtt kopognál, segítséget kapsz, mielőtt kérnél, és gyakorlatilag erőfeszítés nélkül oldasz meg bármit. Csodálatosan boldog napok elébe nézel a héten. Végre eléred egy olyan célot, amiért már nagyon régóta és kitartóan dolgoztál.

MÉRLEG

Új elképzeléseid vannak, amikkel színesebbé teheted életed, viszont sosem szabad megfeledkezned kötelességeidről! Jegyzetelj, hogy később hasznát vehesd ötleteidnek. A héten rengeteg pluszfeladatot kapsz. Morgolódhatsz miatta, de végül is nyersz belőle, hiszen te okosodsz tőle!

SKORPIÓ

Ne lepődj meg, ha a héten szükséged lesz szervezői vénádra. Másokat se hagyj ki a feladatból! Kicsit túlságosan érzékeny leszel a napokban. Próbáld meg tartani magad, mert a végén a környezeted hozzád sem mer majd szólni!

NYILAS

Elkezdhetnél listát vezetni teendőidről és legalább kétszer ellenőrizni őket egy nap. Sok elvégezni való akad, és a hét sikerei a szervezésen múlnak. Valaki kikotyog neked egy titkot, és hirtelen nem is tudod, mihez kezdj az információval. Csak óvatosan, mert árthat valakinek, ha továbbadod!

BAK

Kiválóan működnek ösztöneid, és környezeted azt várja, hogy bizonyítsd, mire vagy képes tudásodnak és megérzéseidnek köszönhetően. Egy héten belül le is arathatod a babérokat. A héten sokakat megbánthatsz a vicceiddel. Figyelj jobban, nem mindenki nevet azon, ha gúnyt űznek belőle!

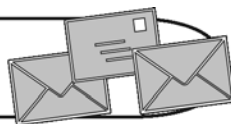
VÍZÖNTŐ

Sorba kéne venned azokat, akikkel mostanában nézeteltéréseid voltak, hogy megbeszélhessétek a dolgot. A lényeg, hogy legyél minél érthetőbb és toleránsabb! Nézz magadba a héten! Egy vitás helyzetben alulmaradsz, de nem ismered el a vereséget, csak tovább támadsz. Inkább kérj bocsánatot!

HALAK

Szakíts elég időt magadra, hogy pihenj és feltöltődj! Ha nem engeded ki a feszültséget, ideges leszel, amit jobb lenne megelőzni. A héten nagy bajt hozhatsz a fejedre, ha nem vagy őszinte. Akárhogy is ügyeskedsz, biztos, hogy kiderülnek a turpisságaid.

Nyári élmények folytatása előadással

Monzák Péter bácsi (tanár, drámapedagógus, rendező) évek óta szervez színjátszó tábort a tiszasasi (Magyarország) Pitypang házban. A noszai Hinga ME tagjai már több alkalommal részesei lehetnek ennek a csodának. Mi, adaiak első alkalommal tanulhattunk, gazdagodhattunk Péter bácsi által. Nemcsak a színjátszást tanultuk, hanem énekeltünk, táncoltunk, mosogattunk, takarítottunk, kirándultunk, „lolscolodtunk”, plakátot készítettünk, barátkoztunk, beszélgettünk, társasjátékoztunk, kártyáztunk. Tíz nap alatt a kezdeti 9 meséből szavazás útján egyet dolgoztunk fel. Az Egy véka búza, egy véka rozs című mesét mutattuk be a gálaműsoron. A történetet, szereplőket, megoldásokat mindig a gyerekek szavazták meg.

A sikeres bemutató után úgy döntöttünk, hogy ezt a kapcsolatot folytatni kell. A noszaiak színjátszó táboruk első napjára meghívták az adaiakat, és a falunak előadtuk a mesét. Az adai csapat pedig szeptemberben viszonzta a meghívást, és a diáktársak tekinthették meg a sikeres előadást. Köszönjük ezúttal is a lehetőséget Péter bácsinak, valamint a szülőknél és a vezetőségnek, akik felkarolták ezt a kapcsolatépítést!

A képen van még Monzák Péter (Budapest) és Mészáros Csenge (Kecskemét)

Adaiak:

Gordos Zsanett
Albek Anna
Burza Ralf
Volford Viktor
Fodor István
Pothorcki László
Orcsik Gábor
Resócki Róbert
Tanár: Raffai Klára

Noszaiak:

Nevelők: Bicskei Csilla, Vas Ágnes
Nagy György János
Shell Zsófia
Fodor Medlin
Török István
Erdélyi Enikő
Takács Fanni
Milánkovics Emese
Huszka Dániel és Dianna
Nagy Albert
Vas Ervin

Papírsárkány-röptető versenyen jártunk

Szombat reggel izgatottan ébredtem az Óra csörgésére. Egész héten ezt a napot vártam. Gondolom, a csapattársaim és a fiúk csapata is így volt ezzel. Kevéssel nyolc óra előtt az autóbusz-állomáson találkoztunk. Indulásra befutott mindenki. Nagyokat nevetünk, és a papírsárkány készítéséről beszélgettünk. Ekkor érkezett meg az autóbusz.

Mikor beértünk Nagyikindára, a megbeszélt helyre vezettek bennünket kísérőink, Molnár Ibolya és Hirs Anita tanárnő. Amikor az összes részt vevő csapat megérkezett, akkor egy autóbusz az egykori városi repülőtérre vitt bennünket. Egy hangárban voltak előkészítve a verseny kellékei, és hamarosan hozzá is kezdtünk a saját papírsárkányunk készítéséhez. Voltak lányos és fiús csapatok. Minden csapatban három tag dolgozott tanári felügyelet mellett. Az én csapatomat erősítette Petrović Roszalinda és Kovács Dominika. A fiúk csapatát Zombori Tamás, Szungyi Dániel és Törköly Bálint alkotta. Iskolánk ezzel a két csapattal képviseltette magát e minden évben megrendezett közkedvelt eseményen. Csapatom a váz megépítése után összeállította a sárkányt, és két mintás csomagolópapírt ragasztott a szélél-

re. Ezt később még színes papírból kivágtunk virágokkal és levelekkel díszítettük, csillámport szórunk rá, és a közepébe egy jól látható népi motívumot helyeztünk el. Utoljára a farokrészt készítettük el, és már röptetésre készen is állt a gyártmányunk. Minket lenyűgözött a látvány, el sem hittük, hogy ilyen csodás teremtményt alkottunk. Büszkék voltunk magunkra. A fiúk eközben doboz alakú sárkányt készítettek, ők más technikával dolgoztak. Az ő alkotásuk is megállta a helyét. Ekkor jött még a java, a röptetés. Erősen fúj a szél, aminek következtében a mi sárkányunk balesetet szenvedett, de ez nem gátolta meg abban, hogy utólag is felröpül-

jön, és megcsodáljuk. Az eredményhirdetés előtt izgultunk a legjobban. Láss csodát! Mi második, a fiúk pedig harmadik helyezettek lettek. Úgy örültünk, hogy majd kiugrottunk a bőrünkéből. Lefényképezkedtünk a kapott érmeikkel, és megbeszéltük, hogy jövőre még többet gyakorolunk, és elsők leszünk.

A délutáni órákban értem haza. Alig vártam, hogy elmeséljem a szüleimnek, milyen szép eredményt értünk el, és megmutassam nekik a hófehéren csillogó érmet, ami azóta is ott lóg a nyakamban.

Kovács Hargita, 7. osztály
Móra Károly Általános Iskola, Szaján

Mennyire vagy toleráns?

**Képes vagy elnézni mások hibáit, csak hogy megóvd a harmóniát?
Vagy inkább a makacs, haragtartó típusba tartozol?**

1. A pincér véletlenül leönti a vadonatúj ruhád. Hogyan reagálsz?

- a) Ugyan, bárkivel előfordulhat! (0 pont)
- b) Kifizettetem a tisztítást az üzletvezetővel. (2 pont)
- c) Ebbe az étterembe sem jövök többet! (4 pont)

2. Éhes, gazdátlan kutyust találsz. Mit teszel?

- a) Természetesen hazaviszem és megetetem. (0 pont)
- b) Nagyon sajnálom, de nem tehetek semmit. (4 pont)
- c) Elviszem a menhelyre. (2 pont)

3. Az egyik partin egy barátnőd túl sokat törődik a fiúddal, át is öleli. Zavar?

- a) Természetesen! Az a kígyó el akarja csábítani! (4 pont)
- b) Nem igazán. Tudom, hogy sokan kedvelik. (0 pont)
- c) Addig nem, amíg mindössze egy ártatlan flörtől van szó. (2 pont)

4. Az áruházi tömegben valaki véletlenül a lábadra lép. Elfogadod a bocsánatkérését?

- a) Persze, hiszen egyetlen lépést sem lehet nyugodtan megtenni. (2 pont)
- b) Persze, de azért jobban figyelhetne! (4 pont)
- c) Igen, a bevásárlásokhoz ezek a kellemetlenségek is hozzátartoznak. (0 pont)

5. Melyik mondással értesz egyet a leginkább?

- a) Aki nem velem, az ellenem van! (4 pont)
- b) Előbb gondolkodj, aztán beszélj! (0 pont)
- c) Senki sem tökéletes. (2 pont)

6. Melyik szervezetbe lépnél be?

- a) Egy kórusba. (4 pont)
- b) Egy sportszövetségbe. (0 pont)
- c) Egy állatvédő társaságba. (2 pont)

7. Egy kávézóban várod a barátnődet, aki megint elkésik. Megsértődsz?

- a) Nem, de azért rámcöröghetne. (0 pont)
- b) Nem igazán, már megszoktam, hogy mindig megvárat. (2 pont)
- c) Még jó! Miért nem tud egyszer pontosan érkezni? (4 pont)

Értékelés

0–9 pont: A toleráns

Optimista vagy, semmit sem veszel túl komolyan, és nem vagy haragtartó. Megérted a kifogásokat és a szabadkozást, mert nagy a szíved. Nem hagyod magad provokálni, kicsinységek miatt sosem húzod fel magad. Mottód: mindenki a hibái miatt válik érdekessé. Vigyázat, ha mindig megbocsátasz, azzal azt sugallod, hogy neked minden mindegy! Mondd meg, ha dühös vagy valakire, ezzel kifejezed, hogy komolyan veszel másokat.

10–19 pont: A racionális

Két lábbal állsz a földön, alapvetően nem vagy haragtartó. Megbocsátod az apró hibákat, hazugság esetén azonban részletesen meg akarsz beszélni mindent, hogy tisztán láss. Vigyázat, racionalitásod miatt hűvösnek, távolságtartónak tűnhetsz! Nem lehet mindent ésszel megközelíteni. Néha mutasd ki, hogy te is sebezhető vagy, így figyelmesebben és több tisztelettel bánnak majd veled!

20–28 pont: A haragtartó

Nagyon érzékeny és sértődékeny vagy. Ha bántanak, tanácstalannak és gyengének érzed magad. Párkapcsolatodban féltékeny vagy, ellenőrzöd a másikat. Könnyen válsz gyanakvóvá és haragtartóvá. Vigyázat, bizalmatlan hozzáállásod miatt nehéz veled bármit is megbeszélni. Hagyd, hogy a másik megindokolja a tettét. Így megértetheted az összefüggéseket, és könnyebben meg tudsz bocsátani neki.

„Kedves Bizalmas!

**Kérlek, adj tanácsot, mert a barátnőimhez nem fordulhatok. 13 éves vagyok. Van egy 8. osztályos fiú. Ha egyedül vagyok, barát-nők nélkül, nagyon kedves velem, de ha a többiek velem vannak, mindig beszél valamit velem kapcsolatban, és ilyenkor mindenki nevet rajtam. Egyszer meg is akart csókolni, de én megszöktem. Nem akarok senkivel se járni, mert félek, hogy összetörik a szívem, és úgy én nem tudnék élni. A gondom az még a fiúval, hogy menőnek számít az iskolában, olyan szívtipró típus. Kikezd a lánnyal, magába bolondítja, és utána lekoptatja, mindezt játékból. Amikor a barátnőimmel beszélgettünk arról, hogy tetszik, azt mondták, hogy én túl jó vagyok hozzá, jobb fiút érdemelek. Mi lesz, ha velem is ugyan-
azt a játékot játssza majd?! Kérlek, segíts!**

L.Di.”

Válasz:

Kedves L.Di!

Hidd el, az embert sokkal keményebb fából faragták, mint ahogyan azt első pillanatban gondolnánk. Sajnos, nem történhetnek velünk csak jó dolgok, sőt ajánlatos is, hogy csalódás is érjen bennünket, kudarc is érjen bennünket, „megüssük magunkat”, hogy az ilyen tapasztalatokon keresztül megtanuljunk megbirkózni mindazzal a jóval és rosszal, amit a nagybetűs ÉLET hoz magával. Mivel komoly kételyeid vannak még, egy biztos, nem állsz készen arra, hogy bárkivel is járjál. Még nem jött el a te idő! Szemezzél a fiúval/fiúkkal, flörtöljél vele/velük, barátkozzál. Lesz, hogy visszapillantanak, visszamosolyognak, de megtörténik, hogy nem kapsz választ a fiúktól a közeledésedre. És ez így is kell, hogy legyen! Miután ezen már túlleszel, önbizalmat szerzel a kapcsolatteremtés, az ismerkedés terén, meglátod majd, hogy jöhet-e a második lépés, hogy elkezdjél járni valakivel. Azt se téveszd szem elől, hogy a „járás”, egy ismerkedési időszak, nem „holtodiglan, holtomiglan”. Igaz, sokszor megtörténik, hogy az első pillanatban nagyon vonzó személy kisugárzása, viselkedése, belső tulajdonságai hosszabb-rövidebb időszak után eltűnnek, és azt vesszük észre, hogy már nem is tetszik az a valaki, nem érezzük jól magunkat a társaságában, idegesít, visszataszító a viselkedése stb. És szakítunk.

Ha mégis úgy döntesz, hogy próbálkozol a menő fiúval, legyél óvatos. Találkozzál, randizzál vele, de ne fussál utána. Ha kiderül, hogy mégsem ugyanazt akarjátok, ne búsulj sokáig. Ha lefoglalod magad mindenféle jó és hasznos, tartalmas tevékenységgel, a barátnőiddel, osztálytársaidal töltöd az idődet, és nem a sarokban búsulakodsz, gyorsan túlteszed majd magadat a csalódáson, és azt fogod érezni, hogy valaki más miatt gyorsul fel a szívverésed. És ne feledd, azt add másoknak, amit te is kapni szeretnél, úgy viselkedj a másikkal, ahogyan neked is jólesik, ha veled viselkednek.

„Kedves Bizalmas sorok!

Hárman jelentkeztünk ugyanazzal a problémával, mivel mindhármunknak, akik elsős korunk óta barátkozunk, ugyanaz a problémája. 12 évesek vagyunk, és 3 évvel idősebb fiúk tetszenek. Mivel a tesóm osztálytársairól van szó, jóban vagyunk velük, sokat hülyéskedünk együtt. Csak mi többet szeretnénk. Mit tegyünk, hogy a szimpátiáink belénk szeressenek? Sose nekünk, mindig más lányoknak udvarolnak. Hosszan beszélgettünk, szemeztünk velük, sokat nevtünk, de ennyiben maradt. Segítene, ha randira hívnánk őket? Adj tanácsot! Segíts!

Őszirózsák”

Válasz:

Kedves Őszirózsák!

Azt hiszem, ti minden töletek telhetőt megtettetek, hogy magatokra vonjátok a fiúk figyelmét. Csak éppen ők bennetek nem a csajokat látják, hanem a kistestvért, akivel jól megvannak. Időt kell adni nekik, hogy észrevegyék, hogy érző lányok vagytok. Siettetni a dolgokat nem lenne jó, nehogy a jó hangulat köztetek örökre elveszzen. Viselkedjétek továbbra is velük úgy, mint eddig. Az idő meg majd megmondja, hogy milyen viszony lesz köztetek. Pirinyó annak a valószínűsége, hogy ebből három pár alakul ki, amiről ti titkon álmodoztok. Ha a végén kiderül, hogy egyikőtöknek sem jöttek össze a dolgok, ne búsulakodjatok, mert sok tapasztalatot zsebelhettetek be az ismerkedéssel, a flörtöléssel, a fiúkkal való kommunikációval kapcsolatban. Mindez jól fog jönni, ha már idősebbek lesztek, és még szerelmesebbek, mint eddig, amikor már nem a jól ismert fiúkkal kell kapcsolatot teremteni, ismerkedni.

„Kedves Bizalmas!

Hatodikos lány vagyok, és egy nagyon édes srácot szeretek. A gond az, hogy ő ötödikben volt belém szerelmes, de én kinevettem. Most meg fordult a kocka. Félek, hogy ő már nem szeret engem. Amikor együtt vagyunk, kedves velem, mosolyog rám. Nem tudok róla, hogy más lányt szeretne, mert velem piszkálják a többiek. Hogyan tudjam meg, hogy szeret-e még, van-e nála esélyem? Help!

Suli-buli”

Válasz:

Kedves Suli-buli!

Mivel azt szokták mondani, hogy „aki mer, az nyer”, itt az idő, hogy alkalmazd. Mosolyogjál rá, legyél vele kedves, amikor találkoztok, kövessd a tekintetteddel, mint ahogyan azt ő is tette. Ha látod, hogy válaszol a jeleidre, akkor lépjél egy lépést, és beszéljess vele az iskoláról, a tanárokról, arról, hogy milyen zenét kedvel, mivel tölti a szabad idejét stb. Ha szívesen beszélget veled, nyert ügyed van! Ha mégsem jön össze a dolog, el kell fogadnod a dolgokat. Egy biztos, megtanultad, vigyázni kell, nem mindegy, hogyan és milyen módon utasítunk el valakit, mert megtörténhet, hogy fordul a kocka, mint a te esetekben is.

Meglepő dolgok, amelyek fájdalmat okozhatnak

Észrevétlen fájdalomforrások közül íme néhány, melyekkel mindennapi életünk során találkozhatunk.

1. Okos telefonok

Az SMS-ezés, telefonos játékok mind hatalmas megterhelést jelentenek a hüvelykujjak számára.

Megoldás: SMS-írás közben, ha elfárad az ujjad, pihentesd egy kicsit. Ha a fájdalom nem akar szünni, fordulj orvoshoz.

2. Sajt

Sajtímádók figyelmébe: Kedvenc ételed akár fejfájást is okozhat! A hosszan érlelt sajtok, a cheddar, a feta, a mozzarella, a parmezán stb. tiramin nevű anyagot tartalmaznak, amelyek közismert fejfájáskeltő.

Megoldás: Vezess „élelmiszernaplót”, amiben feljegyzed, mikor mit ettél, és mikor fáj a fejed, így megtudhatod, milyen ételektől kell tartózkodnod.

3. Tévénézés fekvő helyzetben

Mindenkivel előfordul, hogy egy fárasztó nap után lefekszik a kanapéra, fejjel a tévé felé fordul, sőt, néha el is alszik ilyen pozícióban. Azonban ezt érdemes elkerülni, hiszen így „elalszod” a nyakad.

Megoldás: Pihenés közben is figyelj a jó testtartásra, ülj egyenesen a kanapén.

4. Frizura

A feszes lófarok, hajfonat, konty, szoros sapka, hajpánt miatt is megfájdulhat a fejed a szorítás következtében.

Megoldás: Viseld kiengedve a hajad, és ints búcsút a szoros fejfedőknek.

5. Erős szagok

Akár a kellemetlen szagok, festék vagy füstszag, de a kellemes virág vagy parfümillet is vezethet problémákhoz.

Megoldás: Figyeld meg, mely szagok váltanak ki fejfájást nálad, és azokat próbáld elkerülni.

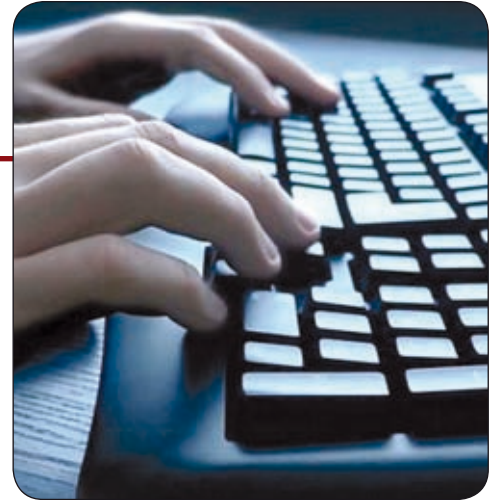
6. Rossz alvási szokások

Ha reggelente sajgó tagokkal ébredsz, ideje változtatni az alvó testhelyzeteden.

Megoldás: Legjobb, ha a hátadon vagy valamelyik oldaladon alszol, utóbbi esetben a fejed alá teheted a kezed, vagy a térded közé egy párnát, ezzel is támasztva a gerincet.

7. Billentyűzet

A sok gépelés egy bizonyos „alagút-szindrómához” vezethet a csuklóban. Tünetei: zsibbadás, csípő érzés a kézfejen vagy csuklóban.

Megoldás: Gépelés közben az alkarod és a kézfejed legyenek egy vonalban, érdemes zselés csuklótámasztót beszerezni.

8. Megerőltetett szem

Ha a fejed gyakran fáj, elképzelhető, hogy valamilyen látásproblémád van.

Megoldás: Menj el szemészhez, mert előfordulhat, hogy korrigáló lencsére van szükséged.

9. „Hétfégi harcos” szindróma

Egész héten nincs kedved sportolni, hétfégen viszont rád tör a mozoghatnék? Ilyenkor az ízületek nagyobb terhelésnek vannak kitéve.

Megoldás: A hétfégi mozgást kezd 5–10 perces sétával, nyújtással, és hét közben is szánj néhány percet a hétfégen használt izmok edzésére.

10. Fogas kérdés

Az állkapocsfájdalommal együtt jelentkező fejfájás valószínűleg arra utal, hogy éjszaka csikorgatod vagy összeszorítod a fogaidat. Ha a dolog krónikussá válik, tönkretetheti a fogaidat vagy akár fülzúgást is okozhat.

Megoldás: Menj el fogorvoshoz, és kérj speciális sínt, ami megvédi a fogaidat alvás közben.

Ne húzd fel magad!

Gyakran vagy mérges? Ilyenkor mit csinálsz: kiabálsz, csapkodsz, vagy inkább bosszút állsz?

A harag egy fontos érzés és természetes is, de sokszor kerülhetünk kellemetlen helyzetbe, ha nem tudunk uralkodni rajta. A visszafojtott érzésekkel – bármilyen furcsa – magadnak árthatsz a legtöbbet: megfájdulhat a fejed, csúnya lesz a bőröd, görcsölhet a gyomrod.

Ezért fontos, hogy megtanuld felismerni és tudatosítani a különböző érzéseidet, és megtanulj olvasni másokéban is!

Ez persze sokaknak nem könnyű, láthatod, hogy a felnőttek közül is kevesen tudják.

Néhány lehetséges módja a feltörő indulatok megszelídítésének:

1. Ismerd fel, hogy most dühös vagy!

2. Figyeld magad kívülről: milyen a hangod, erős vagy gyenge, milyen szavakat használsz, hogyan gesztikulálsz, hogyan változik a tartásod, az arcod színe?

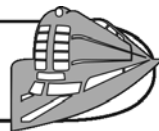
3. Mit szeretnél ezzel elérni? Hogy figyeljenek jobban rád? Hogy hagyjanak békén? Hogy az legyen, amit te akarsz?

4. Ha felismered az igazi célokat, próbáld inkább azt megfogalmazni! Ahelyett, hogy azt mondod: Utálom, ha bejössz a szobámba, kipróbálhatnád azt: Most egyedül szeretnék lenni! Vagy: Ne mondd meg, hogy mit csinálnak! helyett azt: Szeretném megcsinál-

ni úgy, ahogy elképzeltem, és majd szólok, ha kell a segítséged!

5. Sokaknak használnak, ha a dühüket valamilyen mozgással, sportolással vezetik le. Ez elég ahhoz, hogy ne kiabálj valakivel, aki felbosszantott, hanem higgadtan beszélj meg vele a helyzetet.

Kassa, a kulturális főváros

A Rákóczi-szobor

„Kassa főváros volt, szerény, makacs és jelképes módon uralkodott egy országrész fölött politikai eszközök nélkül, mert szobáiban, lakosai lelkében, a város levegőjében és lélegzetében élt a titokzatos igény, mely a kövekből várost, a kövek közé gyűlt emberekből polgárt, a polgárságból önértetet és hivatástudatot tudott elővarázsolni. Kassa soha nem volt lágy és barátkozós város, mint a sárosi vagy a szepesi városok. Kemény város volt, tartott rangjára és igényére, s meg is tudta védeni azt” – írta szeretett városáról Márai Sándor. Itt született, első írása egy helyi napilapban jelent meg 1915-ben, az *Egy polgár vallomásait* (1934) legfontosabb művének tartják. Ebben a regényben minden a szülővárosáról szól, emlékek sora bontakozik ki, a család és a polgári lét személyes rezdülései.

Bár azt mondják, inkább Pozsonyra igaz az állítás, hogy akármikor arra járunk, szeles az idő, sokan Kassáról is ezt tartják. Maga Márai is így írt egyik versében: „Este nyolckor születtem, fújt a szél...” És persze az is igaz, hogy az észak-dél irányban nyitott településre a Kajsói havasokról jönnek a hideg fuvallatok, télen-nyáron. Kassát „Villa Cassa”-ként említették először a 13. században, innen a neve is. Adottságai oly nagyszerűek voltak, hogy száz évvel később már szabad királyi városi rangot kapott Nagy Lajostól. A kiváltságok rögtön Buda után a második legfontosabb várossá tették. A kis plébániatemplom helyére hatal-

A Szent Erzsébet-székesegyház

mas dómot emeltek az itt élők. A Szent Erzsébet-székesegyház egyik fő értéke – az építészeti látnivalók mellett –, hogy ez lett a végső nyughelye II. Rákóczi Ferencnek. A vasrácsos ajtóval elzárt bejáratnál térdeplő csuklyás barát szobra a család címerét tartja. A Rodostó városában elhunyt száműzöttek mindegyike hatalmas márványszarkofágban nyugszik. A fejedelemé a középső, testét ciprusfa ládába zárták, melyet ólmozott rézkoporsó fed. Mellette édesanyja, Zrínyi Ilona és fia, József található. Az, hogy a földi maradványok hazahozatala megtörténhetett, Thaly Kálmán történész többszöri közbenjárásának köszönhető. A fejedelem leghűségesebb barátai – gróf Esterházy Antal, Sibrik Miklós, gróf Bercsényi Miklós és hitvese, gróf Csáky Krisztina – is itt alusszák örök álmukat.

Az édességek közül mindenképp kóstoljunk meg a kassai szeletet! Az egyszerű, fehér és barna színű (kakaós) piskótátésztát rétegesen finom, rumos vaníliakrémmel töltik meg. Ha igazán patinás helyen szeretnénk elfogyasztani, térjünk be az Aida cukrászdába, mely a gyönyörű Andrassy-palota földszintjén nyílt meg, és oly hatalmas, hogy kiérdemelte az „Európa legnagyobb édesipari szentélye” elnevezést. Egy kiadás sztrapacska után kiváló édesség lehet.

Az óváros látnivalói – Forgách-palota, Jakab-palota, Dragov Áruház, érseki palota, Vitéz-ház – mellett ki ne hagyjuk a Koldus-ház megtekintését! Úgy tartják, a gyönyörűen felújított épület (Fő utca 71. szám) első tulajdo-

nosa egy kéregető volt, akit olyan sokan szántak meg, hogy egész vagyont halmozott fel, amiből házat akart építtetni. Ám a kiszemelt telket nem adták el neki, mert nem felelt meg a kassai polgárrá válás követelményeinek. Áldozott hát a kéregetésből összegyűjtött pénzből, s lefizette a döntéshozókat. Amikor a ház felépült, a tetejére különös szobrot emeltetett: saját maga áll ott, és a mai napig megemeli kalapját az arra járóknak, hirdelve az egyszéri koldus szerencsésjét!

Kassa egyik leghangulatosabb látványossága a zenélő és színekben pompázó szökőkút. Minden egész órában megszólalnak a harangok, pontosan huszonkettő. A szökőkútal szemben található a Kassai Állami Színház. A neobarokk, eklektikus stílusú fehér épület mindössze három év alatt épült meg, Shakespeare művei alapján készült freskók díszítik. Első előadásán Katona József Bánk bán című művét játszották.

PN-NL

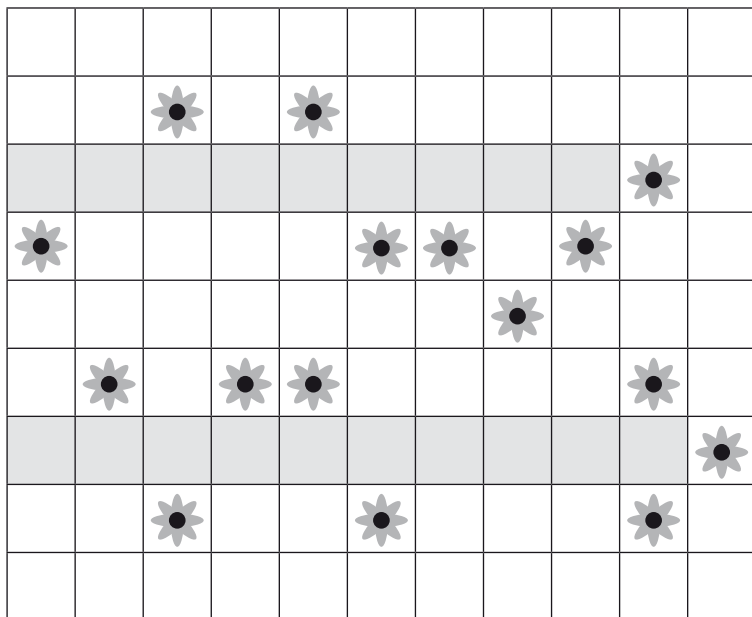

Az állami színház

A jakab-palota

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

- Nem vagy legény, Berci.
- Miből gondolod?
(A választ a rejtvényben talárod, ha beírod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.)

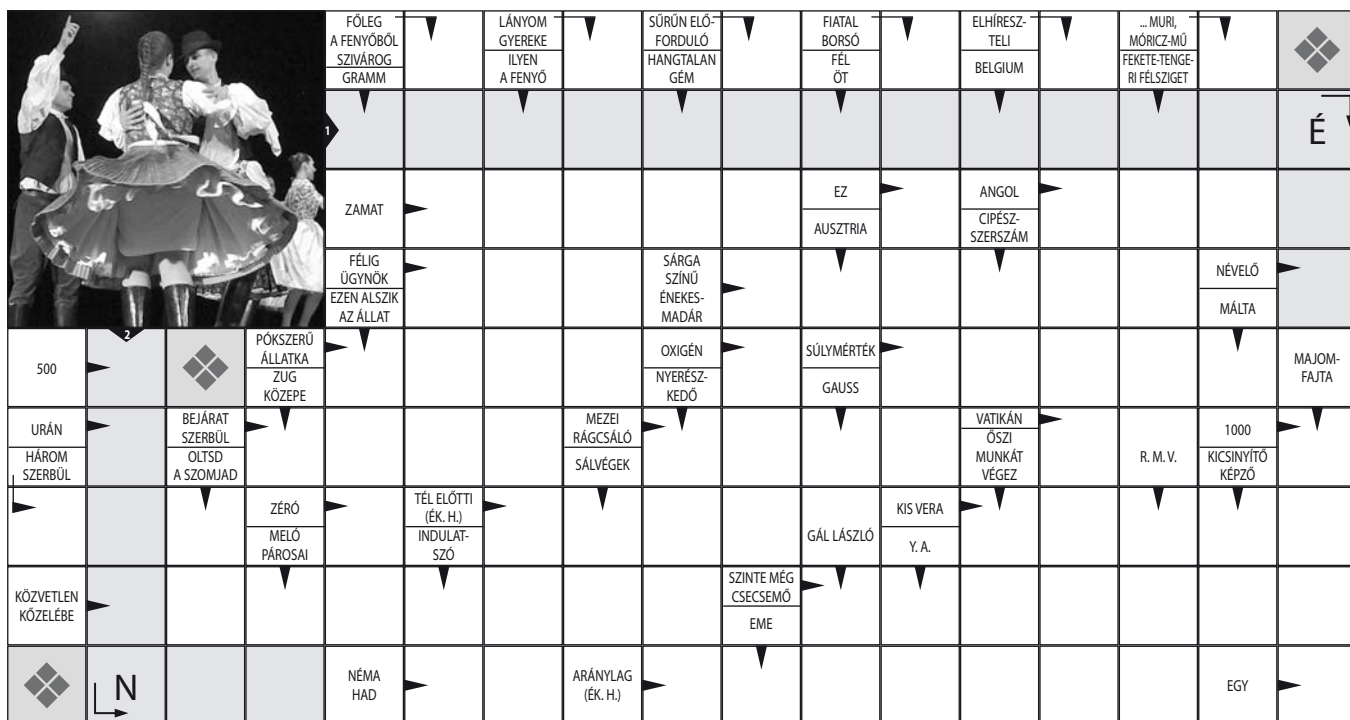
- Kétbetűsek:** EE, ÉN, IR, IR, RI, RL.
Hárombetűsek: ÁCS, ÁLL, DRY, ENO, LTL, MEH, MIA, NIA, ÖRL, SEA.
Négybetűsek: CIHA, HANT, NÉGY, RÁNT.
Ötbetűsek: BÁTOR, KAMRA, LEONA, MAGOL, NIVEA, ZEBRA.
Hatbetűsek: AKARAT, ELÉRIK.
Hétbetűs: KATALÁN.
Tizenegy betűsek: ALKALMATLAN, SZALAMANDRA.

Betűrejtvények

1 2 3 4

Skandináv rejtvény (28.)

Rejtvényünkben két, igen nevezetes vajdasági népzenei rendezvény elnevezését kell megtalálnotok.

Clues:

- FŐLEG A FENYŐBŐL SZIVÁROG GRAMM
- LÁNYOM GYEREKE ILYEN ILYEN A FENYŐ
- SÜRÜN ELŐ-FORDULÓ HANGTALAN GÉM
- FIATAL BORSÓ FÉL ÖT
- ELHÍRESZ-TELI BELGIUM
- ... MURI, MÓRICZ-MÚ FEKETE-TENGE-RI FÉLSZÍGÉT
- ZAMAT
- EZ AUSZTRIA
- ANGOL CIPÉSZ-SZERSZÁM
- FÉLIG ÜGYNÖK EZEN ALSZIK AZ ÁLLAT
- SÁRGA SZINŰ ÉNEKES-MADÁR
- NÉVELŐ MÁLTA
- 500 PÓKSZERŰ ÁLLATKA ZUG KÖZEPE
- OXIGÉN NYERÉSZ-KEDŐ
- SÜLYMÉRTÉK GAUSS
- MAJOM-FAJTA
- URÁN HÁROM SZERBŰL BEJÁRAT SZERBŰL OLTSD A SZOMJAD
- MEZEI RÁGCSÁLÓ SÁLVÉGEK
- VATIKÁN ŐSZI MUNKÁT VÉGEZ
- R. M. V. 1000 KICSINYÍTÓ KÉPZŐ
- ZÉRO TÉL ELŐTTI (ÉK. H.) INDULAT-SZÓ
- KÖZVETLEN KÖZELÉBE SZINTE MÉG CSECSEMŐ EME
- GÁL LÁSZLÓ KIS VERA Y. A.
- NÉMA HAD ARÁNYLAG (ÉK. H.) EGY

Keresztszavak

			K	E	J			
			Ö	L	U			
			Z	H	B			
P	R	Ó			I	D	Ő	S
F	E	L		M		Í	T	Ő
S	Z	É	T			G	Á	S
			O	A	L			
			L	D	Á			
			D	Ó	S			

Pótold a hiányzó betűket a vízszintes és a függőleges sorokban úgy, hogy értelmes szavakat kapjál!

Ölelkező szavak

1	<table border="1"> <tr><td>SÉTA</td></tr> <tr><td>-----</td></tr> <tr><td>ISZONY</td></tr> </table>	SÉTA	-----	ISZONY	2	<table border="1"> <tr><td>SZÓ</td></tr> <tr><td>-----</td></tr> <tr><td>TÁR</td></tr> </table>	SZÓ	-----	TÁR
SÉTA									

ISZONY									
SZÓ									

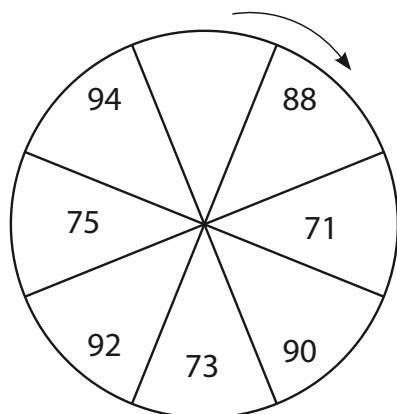
TÁR									
3	<table border="1"> <tr><td>HALÁSZ</td></tr> <tr><td>-----</td></tr> <tr><td>ZSÁK</td></tr> </table>	HALÁSZ	-----	ZSÁK	4	<table border="1"> <tr><td>MELLÉK</td></tr> <tr><td>-----</td></tr> <tr><td>SOR</td></tr> </table>	MELLÉK	-----	SOR
HALÁSZ									

ZSÁK									
MELLÉK									

SOR									

Olyan szót kell találnod, amely mind a felsővel, mind az alsóval értelmes összetett szót alkot.

Körszámтан

A számok mindig logikusan követik egymást.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Lóugrásban

1			2			3		
K	M	T	R	E	A	K	I	K
I	☀	R	GY	☀	E	I	☀	I
É	E	P	P	F	I	R	I	K

Minden rejtvényben egy-egy finomságot találsz, ha a lóugrás szabályai szerint fejtet meg a rejtvényt.

Számlogika

436	364	463
634	346	

A számjegyek minden körben azonosak (3, 4, 6). Ezeket kell variálni és beírni az üres körbe.

A 27. szám megfejtései

Keresztrejtvény

Webhely van az arcán.

Betűrejtvények

1. gubanc, 2. Piri,
3. zongora, 4. vidékies

Fűszeres szókihúzó

petrezselyemzöld

Anagramma

Tanyaszínház

Betűdominó

A tudás hatalom

Kitöltőcske

- Télen.

Névrejtvény

Hapci

A 26. skandináv rejtvény megfejtése:

FADRUSZ JÁNOS, MÁTYÁS KIRÁLY LOVAS SZOBRA
KOLOZSVÁRON

Könyvjutalmat kap:

Sulc Dorcka, Bácskertes

A gyógyító víz a természet ajándéka

Százéves a magyarkanizsai gyógyfürdő

A csípőműtét utókezelésére érkeztem a magyarkanizsai gyógyfürdőbe. Sok szépet hallottam e helyről, s magam is tapasztaltam: impozáns helyen terül el. A hatalmas, százéves fák árnyékában fürdés után jól esik a pihenés, a séta a gyógyulni vágyóknak.

Az ásványvíz nemcsak gyógyít, hanem a bőrön át behatolva szépít is. Nemcsak műtét utáni utókezelésre, fölépülésre jönnek ide a betegek, hanem előkészületekre érkeznek ide a sportegyesületek tagjai...

A százéves múltra visszatekintő fürdő hírnevét az 1907-ben fölfedezett gyógyvizének köszönheti. Ugyanis Magyarkanizsától 6 kilométerre a Járáson ebben az évben két artézi kút szolgált a jószág itatására. A megnövekedett igények folytán a juhászok és a pásztorok még két kút fúrását kérvényezték a várostól. Már 1908 tavaszán fúrtak egy új kutat. Ennek a vize sárgás színű volt, és a csőből gyúlékony gáz áradt. A víznek ezek a jellemzői alapozták meg a kút csodatévő erejéről szárnyra kelt legendákat. A nép csakhamar el is nevezte csodakútnak.

A csodakúttal kapcsolatos egy történet a cigány lányról, aki fájós ízületeit ebben a vízben áztatta, és sikerült meggyógyulnia. A régi épület, az Abella előtt ma is ott áll a szobra.

Dr. Klímó Attila balneoklimatológus, mozgásszervi rehabilitációs és fizioterápiás szakorvos rendelőjében vagyunk. Elmondom, hogy szeretném bemutatni a fürdőt a Jó Pajtás olvasóinak. Szívesen válaszol kérdéseimre.

– Meséljen a fürdő történetéről!

– 1913. augusztus 10-én nyitották meg a Magyarkanizsai Csodakút Artézi Fürdőt. Az új építményben 12 szoba és 20 fürdőkád kapott helyet. Az épületben gőzfűtés és villanyvilágítás üzemelt. A fürdőépület mellett a gyönyörű Népkerthben termálfűtéses nyitott uszoda is épült, és 28 kabin szolgált a fürdőzőknek. Minden kénszen állt arra, hogy megkezdődjön a betegek kezelése. Gyógymódként a fürdést és az orvosi felügyelet mellett a vízivást alkalmazták. A vizet reumás megbetegedések, izom-, ízületi és idegbetegségek kezelésére vették igénybe. A terápiás javallatok közé tartoztak egyes nőgyógyászati panaszok és a vérszegénység is. Mint már említettem, a vízből ivókúrákat is

Dr. Klímó Attila

vettek a gyomor- és bélpanaszokkal küszködők. A vizet évekig palackozták: jellegzetesek voltak a fél- és egyliteres sötétzöld színű palackok, amelyeket kapcsos porcelándugóval lehetett lezárni. Az üvegek felirata ez volt: „A Csodakút vize – Magyarkanizsa”.

– Szerbia minden tájáról, Szabadkától Titelig jönnek ide a gyógyulni vágyók. Manapság minek köszönheti a gyógyfürdő a népszerűségét?

– A gyógyvíz és az iszap gyógyító hatásának, a személyzet odaadó munkájának, a tisztaságnak, a rendszeretnek.

– Milyen terápiákat alkalmaznak a fürdőben?

– A balneoterápiával megelőzhető, kezelhető az ízületi gyulladás, kopásos gerinc- és ízületi elváltozások, reuma, derékfájás, idegfájdalmak, csont- és ízületi műtétek utáni utókezelések. Ezt a célt szolgálják a mágneses és az elektroterápia, a masszázs, a gyógytorna...

– Úgy tudtam, hogy a gyermekek számára nem ajánlatos a gyógyvízben való fürdés. Mégis van medence a részükre. Láttam egész kicsi gyerekeket a vízben, sőt babákat is!

– Ez a gyógyvíz nem ellenjavallt a gyerekek részére. A gyermekek részére is van rehabili-

tációs részleg a fürdőben, s az izsappakolást is alkalmazzuk. Főleg a veleszületett betegségek, rendellenességek, gyermekparalízis, motorikus gyermekbetegségek gyógyítására alkalmas ez a víz. A vízben elvégzett mozgáskoordináció sokkal jobb, mint a tornateremben. A víz lazítja az izmokat.

– A gyógyvíz úszásra is alkalmas, tornagyakorlatokat is végeznek a gyógyulni vágyók. Mennyi ideig tartózkodhatnak a gyógyvízben?

– Az úszás és a tornagyakorlat nagyon jó, mert a torna által több vér jut az ízületekbe, de nem szabad sokáig benne tartózkodni. Másfél óra elegendő.

– Huszonnyolc nap után gyógyultan mennek haza a betegek?

– Igen. Ha a műtét komplikációmentes. A cementes, beépített műforgóval, mankó nélkül, egy botra támaszkodva mehetnek haza.

– Van-e kimutatás arról, hogy a 100 év alatt hányan fordultak meg itt?

– A most készülő monográfiámban évenkénti kimutatás található: 1913-ban, az első fürdőszézonban 7000 látogatója volt, mikor még csak a régi épületben fogadtuk a betegeket, az Abellában, 1979-ben 14 103. 1980-ban épült meg az új épület, az Aquamarin (1980. január 1-jén kezdte meg működését 150 új ágygal). Az épület teljes körű terápiás blokkal, sportcsarnokkal, két fedett medencével, 300 vendéget befogadó étteremmel és egy háromszintes szállodával elvárható egyéb tartalommal rendelkezik. Ekkor már 39 791 volt a gyógyulni vágyók száma, 1982-ben 57 000, 1995-ben 90 000, 2004-ben pedig 97 000...

– Tervek?

– Nagy terveink vannak: harmadik emelet építését tervezzük, az Aquamarin és az Anna Szálló megépítését, Aquapark létesítését a Tiszáig nyúló erdőben... Valamint a meglévő épületek fölújítása, korszerűsítése mellett november folyamán kulturális ünnepséget szervezünk, meg akkorra készül el a kétnyelvű monográfiám is, melyben bemutatom a gyógyfürdőt, a gyógyvíz és a gyógyiszap hatékonyságát...

Koncz Erzsébet

A sétány

Az új részleg

Napjainkban és ebben a korban egyszerűen nincs más lehetőség, az újrafeldolgozás a jövő. Még ha jelenleg gyerekpöbön is jár, szinte halálra van ítélve. Viszont mindannyian tudjuk, hogy a háztartási szemetét, amit nap mint nap termelünk, hatalmas mértékben szennyezi környezetünket.

Az élővilág leszűkül, és ezáltal tulajdonképpen saját magunknak is ártunk. Nem szabad hagynunk, hogy ez bekövetkezzen. Igenis nézzünk utána az újrahasznosítási információknak, meg fog változni az életünk garانتálan.

Mi is az újrahasznosítás?

Az újrahasznosítás az a folyamat, amikor a hulladékokat összegyűjtik, és újra használható dolgot készítenek belőle. Két fajtája van, az

Miért fontos az újrahasznosítás?

egyik a zárt láncú hasznosítás. Ekkor a hulladékból ugyanazt a terméket állítják elő, újra és újra. A másik a nyílt láncú. Ekkor a hulladékokat valamilyen más termékben használják fel.

Nem számít, hogy mi készül újrahasznosított anyagokból. A legfontosabb az újrahasznosítás során, hogy már használt terméket tudunk újra felhasználni, és nem kell ezért új szemetet legyártani.

Újrahasznosítható termékek

Ha mostanában nem néztél szét az újrahasznosítás terén, meg fogsz lepődni, mennyi dolgot lehet újrahasznosítani! Ne feledd: minden terméknek tisztának és száraznak kell lennie, és amennyire lehet, csoportosítottnak! Lássuk, miket lehet alkotni hulladékból:

- műanyag
- alumínium
- üveg
- műanyag zacskó
- műanyag evőeszköz
- tejes és üdítő dobozok
- újságok, magazinok
- papír, karton

Ritka újrahasznosítás

Van a háztartási hulladéknak egy kis része, melyet nem tudsz megfelelően az újrahasznosító üzemnek odaadni (pl. mobilok, billentyűzetek, elemek stb.). De ez nem azt jelenti, hogy az első kukába dobd bele. Léteznek speciális hulladékot újrahasznosító üzemek is.

Kutatás az újrahasznosításért

Ha nem olyan környéken élsz, ahol elterjedt az újrahasznosítás, akkor egy kis kutatómunkát kell végezned. Keresd meg a hozzád legközelebb lévő újrahasznosító telepet!

Megelőzés

Azonban nem csak az újrahasznosítással tudsz tenni környezetedért! Például megpróbálhatod csökkenteni a környezetben lévő nehezen lebomló (nejlon) csomagolóanyagok számát, helyettük sokkal inkább használj újrahasznosított papírtáskát!

Ha még nem kezdted el, itt a lehetőség! Hamarosan családod és közvetlen környezeted is alkalmazkodni fog. Sok szerencsét!

Csináld magad!

Újrahasznosított malacpersely

Ezentúl az üres palackot sem kell kidobnod, készíts belőle perselyt!

Amire szükséged lesz:

- műanyag palack, rózsaszínű kartonpapír, olló, ragasztó, két dugó a lábaknak, rózsaszín festék, drót.

Elkészítése

Először is vágj ki rózsaszín kartonból egy olyan széles és hosszú csíkot, amely teljesen beborítja a flakon egyenes részét (fontos, hogy karton kell hozzá), pár ponton pöttyözd meg pillanatragasztóval (hobbiragasztó is jó), és ragaszd rá.

Szintén a rózsaszín kartonból vágj ki két fülformát, az alsó részén hagyd egy picit hosszabbra, hogy rá tudd ragasztani a palackra, majd ragassz rá fehér papírból két kisebb háromszöget.

A flakon kupakját rózsaszín festékkel ferd be. Vágj ketté két borosdugót, és ezeket is ferd be rózsaszínre.

A bedobónyílás kivágásához kérd egy felnőtt segítségét! Egy sniccerrel nagyon óvatosan vágd ki a nyílást. Ezért fontos a kartonborítás, ezen keresztül sokkal szebben lehet vágni, nem szakad be – csak szépen türelmesen húzd át ugyanazon a vonalon a sniccert, enyhe nyomással, amíg át nem vágod a műanyagot.

A fülek csikaljára tégy egy pötty ragasztót, és csúsztasd be a rózsaszín karton alá.

Végül fejezd be a malackát: tekerd vissza az orrát, és fekete alkoholos filccel tegyél rá két pöttyöt.

A szemet fehér kartonból vágd ki, ragaszd fel és feketével ferd meg, majd a szempillákat is rajzold fel a flakonra.

Pillanatragasztóval ragaszd fel a négy dugólabát, végül egy zseniliadrótot tekerj fel egy tollra a spirálalak elérése végett, és ragaszd fel a flakon végére.

Máris kezdheted gyűjteni az aprópénzt!

Étteremben

- Főúr! Kétszáz dinárom van, mit tud ezért a pénzért ajánlani?
- Hogy szíveskedjen átfáradni a szemközi büfébe!

Állati buli

- Oroszlán: Csináljunk bulit!
 Béka: Igen! Lesz buli!
 Krokodil: Hozok kaját!
 Béka: Yesss! Lesz buli, lesz kaja!
 Oroszlán: Hozok piát!
 Béka: Micsoda party! Lesz kaja, pia!
 Krokodil: Hozok nőket!
 Béka: Yes! Lesz buli, kaja, pia és nők!
 Oroszlán: Ezt a kis zöld bunkót meg itt hagyjuk.
 Béka: És nem jön a krokodil! Yesssssss!

Székely a repülőn

- Először utazik a székely bácsi a repülőn. Kérdezi a stewardessztől:
- Mondja, kedves, aztán van-e itt elég ejtőernyő mindenkinek?
 - Nagyon ritka, hogy egy repülő lezuhanna, így mi nem tartunk ejtőernyőt!
 - Hát a hajók is ritkán süllyednek el, aztán ott mégis mindig van mentőcsónak... pedig gondolom, úszni többen tudnak, mint repülni!

Tanuló vezető

- Szöke tanuló vezető az oktatóhoz:
- Mennyire van szükségem, hogy tudjak vezetni?
 - Körülbeül háromra...
 - Három órára? Az jó.
 - Dehogyan! Három autóra!

Kerek ház

- Miért van a rablónak kerek háza?
- ???
- Hogy a rendőr ne tudja sarokba szorítani!

Csiga

- Turista házaspár betér egy vidéki kisvendéglőbe.
- Mit gondolsz, milyen lehet itt a csiga?
 - kérdezi a feleség.
 - Erre a szomszéd asztaltól átszól valaki:
 - Pincérnek van öltözve, asszonyom.

Oviban

- Zolika az óvó nénihez:
- Óvó néni, segítesz felhúzni a csizmámat?
 - Persze, Zolika, ülj le.
 - Az óvó néni próbálja felhúzni a csizmát, de sehogy sem megy. Végül nagy nehezen ráerőszakolja.
 - Óvó néni, ez a csizma fordítva van rajtam.
 - Óvó néni lerángatja, kezdi az egészet előlről. Valahogy csak sikerül újból.
 - Óvó néni, ez a csizma nem az enyém.
 - Óvó néni már nagyon ideges. Lerántja a csizmát.
 - Akkor melyikben jöttél reggel?
 - Hát ebben - mutat Zolika ugyanarra a csizmára.
 - Akkor miért nem a tiéd???
 - Mert a bátyámé, csak ő kinőtte.
 - Óvó néni visszahúzza újból a csizmát.
 - Vedd fel a kesztyűd és a sapkád, Zolika!
 - Nem tudom.
 - Miért???
 - Mert benne van a csizmában.

Asztalfoglalás

- Jó estét kívánok, egy asztalt szeretnék foglaltatni hétfőre.
- Értem uram. És hány főre?
- Most mondtam, hogy hét főre...

Bíróságon

- Vádlott, próbálgon végre más ember lenni!
- Én megpróbáltam bíró úr, de akkor meg három évet kaptam okirat-hamisításért.

Holdkóros

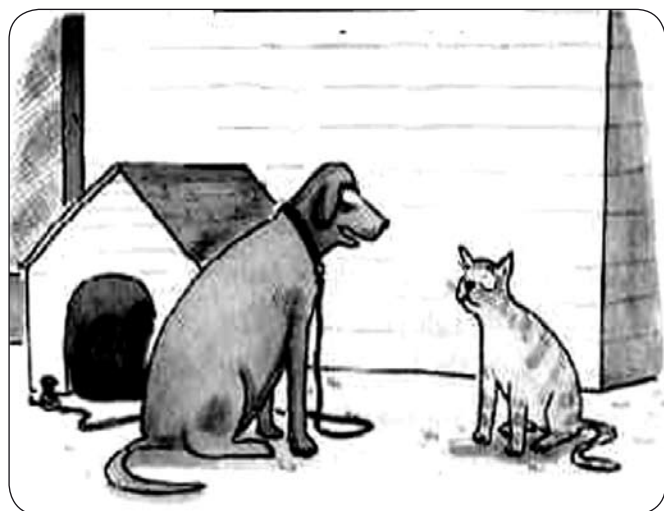
- Ön holdkóros?
- Igen.
- Ha már éjszaka úgyis ott jár a háztetőn, javítsa meg a tévéantennánkat!

Rekord

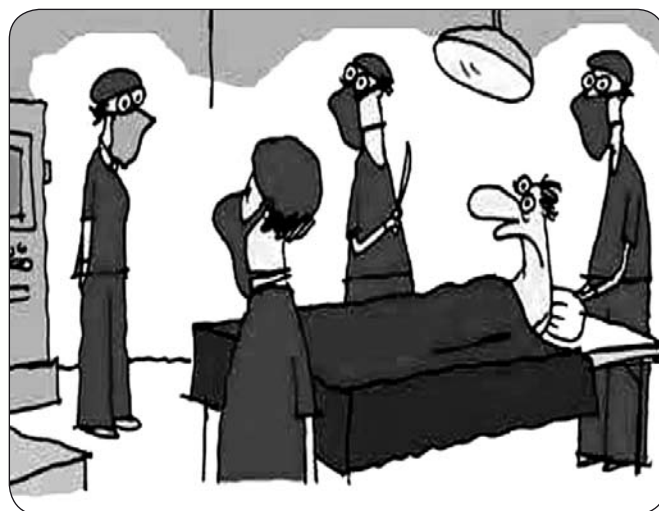
- Az élsportolót eszméletlen állapotban szállítják kórházba. Amikor magához tér, éppen a lázat mérik.
- Lázás vagyok? - kérdi a nővértől.
 - Igen.
 - Mennyi?
 - 39,7.
 - És mennyi a világsúcs?

Névváltoztatás

- Bemegy az indián a hivatalba:
- Szeretném megváltoztatni a nevem.
 - Miért?
 - Mert hosszú.
 - Mi a maga neve?
 - Messzeszálló Színaranyilvessző Mely Mindig Célba Talál.
 - És mire szeretné megváltoztatni?
 - Zutty.

- Téged nem tartanak láncon, mert azt akarják, hogy megszökj.

- Nővérke, menjen az internetre, a Műtét.com-ra, és kattintson a Teljesen elveszett? ikonra.

Vadászat

A vadásztársaság visszatér a vadászlakba. Egyikük izgatottan néz körül:

- Senki sem hiányzik?
- Nem – hangzik a megnyugtató válasz.

A vadász felsóhajt:

– Akkor jó, úgy látszik, valóban szarvast lőttem!

Százéves

Egy kisvárosban híre kelt, hogy Pista bácsi a 100. születésnapját ünnepli. Aki találkozik vele, mindenki megdicséri, hogy a kora ellenére milyen friss és fiatalos. Kérdezik az ismerősök, hogy mi a titka.

– Tudják, már 75 éves házasság vagyunk a feleségemmel – meséli az öreg. – Még az elején megegyeztünk, hogy ha összekapunk valamin, és kiderül, hogy kinek nem volt igaza, akkor az elmegy és tesz egy nagy sétát. Hát, ez az oka, hogy közel 75 éve minden áldott nap sétálok egyet a jó levegőn.

Készülődés

Kovácsék színházba mennek. Éppen beülnek az autóba, amikor az asszony ránéz a férjére:

- Te Józsi! Hát te nem borotválkoztál?
- De hiszen megborotválkoztam!
- Mikor?
- Amikor elkezdted készülődni.

Rágós hús

A lakodalomban odafordul a menyasszony a vőlegényhez:

- Te, Józsi, ez a hús olyan rágós, hogy alig bírom megenni!
- Talán hajtsd fel a fátylad, kicsim!

Vizsga

A rendőrök vizsgáznak. Behívják az elsőt, és kérdezik tőle:

- Barna és cipőfűzője van, mi az?
- Gondolkodik a rendőr, majd rávágja: – Cipő!

Nagy ujjongás a teremben, átengedik. Megy ki, kérdezi tőle a másik, hogy mi volt. Elmondja; tanul ebből a másik. Bemegy, és fölteszik neki a kérdést:

- Falon van és ketyeg. Mi az?

Mire a rendőr:

- És fűző nincs benne?
- Nincs! – mondják.
- Akkor szandál...

Új cipő

A rendőr hazamegy, és boldogan új-szajgolja a feleségének:

– Nézd, drágám, ma vettem egy új cipőt, de sajnos csak néhány nap múlva vehetem fel.

- Miért? – kérdezi a feleség.
- Azért, mert az eladó azt mondta, hogy az első napokban szorítani fog.

Börtönben

- Miért van az ablakokon rács?
- Biztonsági okok miatt.
- Ugyan már! Ki az a hülye, aki pont a sít-re akar betörni?

Pizkos csésze

- Pincér! Micsoda pizkos csésze ez?
- Pizkos? Már hatan ittak belőle, és még senki sem panaszkodott!

Életbiztosítás

Életbiztosítást szeretne kötni egy nagyon idős bácsika. Az ügyfélszolgálatos hölgy zavartan kérdi:

– Hm, bácsika, a maga korában? Mégis, hány éves?

- Százkettő.
- Tudja mit, jöjjön vissza egy hónap múlva.
- Nem lehet, akkor lesz a bátyám születésnapja.

- A bátya születésnapja? Mennyi idős?
- Száztizennyolc éves.
- Akkor jöjjön vissza fél év múlva.
- No, akkor végképp nem tudok, mert akkor lesz az apám esküvője.
- Az apja esküvője? Hány éves az apja?
- Százharminckilenc.
- És megnősül az ő korában?
- Ő sem akar, de a szülei erőltetik.

Három denevér

Három denevér ül az ereszen. Egyikük megunja a beszélgetést és elrepül. Tíz perc múlva véresen jön vissza.

- Hát veled mi történt?
- Látjátok a völgyben a birkákat?
- Igen.
- Kiszívtam a vérüket.
- Elmegy a másik is. Húsz perc múlva véresen jön vissza.

- Mi történt veled?
- Látjátok a völgyben a marhákat?
- Igen.
- Kiszívtam mindnek a vérét.

Na, a harmadik is kedvet kap, elrepül ő is. Öt perc múlva véresen jön vissza, de nemcsak a szája széle, hanem mindene csupa vér.

- Veled mi történt?
- Látjátok azt a nagy tornyot?
- Igen.
- Na, én nem láttam.

– Azért nem kapok jutalmat, hogy volt bátorságom felkelni az ágyból és szembenézni a világgal?

– Fogd ezeket! Vissza kell mennem a feleségemért.

SAKK HATÁROK NÉLKÜL

**Szórakozás, játék,
művészet...
ez mind sakk!**

TEHETSÉGNAP

11:00–12:00 – SAKKBAZÁR (minden korosztály számára)

- Sakkjátékok kiállítása. 12 különböző standon 12 különböző sakktablán játszható játékot tanulhatnak meg és próbálhatnak ki az érdeklődők, ebben segítségükre lesznek szakavatott fiatal versenysakkosok.

12:00–12:30 – SAKKQUIZ (minden korosztály számára)

- Interaktív sakkos torpedó-kvízjáték ajándékokért.

12:30–13:00 – SAKKPARTY (minden korosztály számára)

- Party zene, napjaink slágerei hallhatók.

13:00–14:00 – SAKKSTAFÉTA (7–8. osztály)

- Ügyességi, logikai, sakkos akadályverseny, amely az egykori Játék határok nélkül hangulatát idézi. 8 csapat vesz részt, csapatonként 8 tanuló. 7a, 7b, 7c, 7d, 7e-8d, 8a, 8b, 8c

14:00–14:10 – SAKKFASHION FELVEZETŐ MŰSOR

14:10–14:30 – SAKKFASHION (minden korosztály számára)

- Dívatbemutató show

Szervezők: Vajdasági Tehetségsegítő Tanács és a Hunyadi János Általános Iskola, Csantavér

Főszerző: Rózsa Zsombor

A Vin Diesel-posztert Pap Nikolet olvasónk kérésére közöljük.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350–9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ szerk@jopajtas.info